

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 21.

Plymouth, Pa., 23 d. Gegužio (May) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainą adresu būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinčių pamatyti mūsų laikraštį siunčiamame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš viršaus apmokėta.

THE WEEKLY
"Vienybe Lietuvniku"

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J.J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of "Vienybe Lietuvniku" executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

"Vienybe Lietuvniku"

Išrašinė košną Saredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Oclis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėm 25c.
Už colį vieną sykį garsinant 010c.
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c

Pinagai kitaip nesistunčia, kaip tik per MONEY ORDER, POSTAL NOTE" arba registravro osz gromatose, ant szito antraszo:

J.J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

SPAUSTUVE.
"Vienybes Lietuvniku"
224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.
Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugysčių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausiu ir greičiausiu laivų * * *

Siunčia pinigus į visas svieto dalis greitai ir pigei. Norintis kad jo pinigai siunčiami į tėvynę neprautų ir kūr greičiausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

PO TOKIU ADRESU

J.J. Pauksztis & Co.
(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuviszkas ir Lenkiszkas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi parduoda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir druciausių laivų. Išzmaino visokius pinigus, o ir nusiunčia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
NANTICOKE, PA.

FRANK KOONS
Hotelis ir Restauracija
88 E. Market str.
Wilkes Barre, Pa. { Prieszais dypą }
{ L. V. gelžkelio }

Keleiviams geriause nakvune.

PRZESZŁO 25 LAT
żyjąją wszystkie narody świata
na
REUMATYZM.
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ściślezych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZYNYCH,
szławny Dr. RICHTERA
"KOTWICZNY"
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyłko ma "KOTWICE" za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 sili. Własne fabryki szkła.
25 ct. 150 ct. Uznaje go i poleca:
najszławniejsi lekarze, właściciele szkadów szrtecznych duchowni i inne szznamomite osoby. Blizsze szczegóły u F. A. Richtera & Co. 215 Pearl St. N. Y.

DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepšíym szrodkiem na kolki niestrawność, choroby żółtka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.
Vienintėlė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulycių. PLYMOUTH, PA.
Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-lieną, verszieną, jautieną, avinczieną, kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

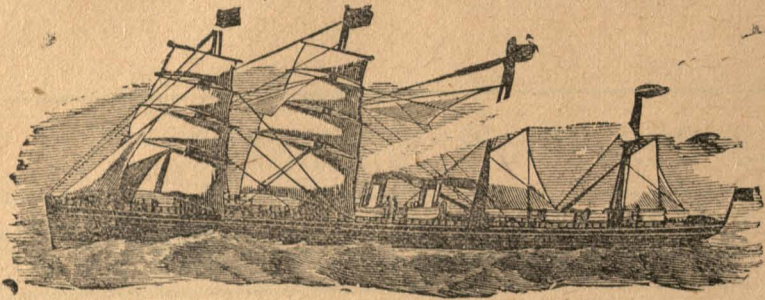
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizskai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSWAM NAME MUZIKA VIS YRA

Už \$500 PIANO ARBA \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra isdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius. Bovija visą draugystę gražiausiais valcais, polkomis, kadriliais ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiarszkų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanocius paliudijimų turime nū užganėdintų pirkejų. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUOJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusiusim jums gaaę \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite už 2 ct. markeę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND-NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us, and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D. subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS' TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$3.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP DESK CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BEWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT, EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material machine can buy.

THE BURDICK One illustration shows machine closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel rimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. **IT COSTS YOU NOTHING** to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. **WE TO RETURN YOUR \$15.50** if at any time within three months you say you are not satisfied. **ORDER TO-DAY. DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.**

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė-Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geiaant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėgi perkantieje ir par-davėjai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspite aavo Vientauczius lietuvius.

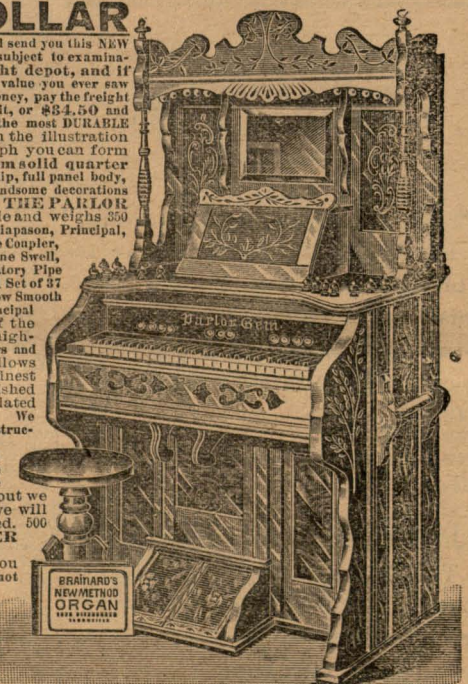
POLISH--LITHUANIAN

BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published. **GUARANTEED 25 YEARS.** With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 3,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$32.00** and up. **PIANOS, \$115.00** and up, also everything in musical instruments at lowest wholesale prices. Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.)**, Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

visokias knygas,

lietuvizskas, taip dvasizskas kaip ir mokslizskas, taipgi ir laikraszczius; kaipu tai: „Varpa“, Ukininka“ ir „Tėvynės Sarga“, visus tris kartu imant ant 1900 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygd ir laikraszczius ant paziuros prisineziu dovanai. Užprasiant anygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti. *Jurgis Lapinas*
Tilžeje -- Tilsit
Ostpr. Germany.

Kasnorio gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut. tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką**
Pl mouth, Pa.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALŲ ELIŲ ir PORTERĮ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninjkas.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

PERŽVALGA.

— „Vienybės” redakcija 22 d. Kovo buvo nusiuntusi 26 knygas ir 1 egz. „Vienybės” į Klaipėdą, ir nesant per rubėžių viskas pakliuvo į maskolių rankas. Neszikas vienok pagėgo. Ant siuntinių buvo užrašyta tam tikri slaptos ženklai. Rubėžsargių virszininkas ir žaudarai paskyrė 100 rublių tam, kuris pasakys tų ženklų tikrus reiszkimus, kad surasti tą, kam prigulėjo tasai siuntinys. Tuos ženklus rodo parubėžės gyventojams ir siulo už atminimą tąją szimtinę. Tam siuntiniui žuvus pareikalauta antru kart, ir dar daugiaus knygų bei „Vienybės”.

— Klaipėdoje 26 d. Balandžio į naujai valdzios įtaisyta, mokinimui lietuviszkų mokintojų, mokyklą, tapė priimti 25 mokintiniai norinczių mokintisi atsirado 29. Visų priimti negalėjo dėl stokos vietos. Turbut dėlto, kad ne per daug isz karto atsirastų lietuviszkų mokintojų. Mokslas trukšes 3 metus; tai-gi po 3 metų galime lukėti jau t i k r ū lietuviszkų mokintojų.

— Tilžėje 28 d. Balandžio lietuviszka daininkų draugystė parengė dainavimo vakarą, kur padainavo 9 dainas ir perstatė komediją „Jonukas mergų bijas”. Didėji svetainė Jokinė buvo pilna žmonių ir visi buvo užganėdinti; dainininkams gausiai plojo delnais. Vadu dainininkų yra p. Storas, ta, mokintojas.—Žingeidu butu žinoti, ar visi susirinkusieje buvo lietuviai, kiek buvo vokieczzių?

— Minersville’je, Pa. susitvėrė moterių draugystė ir ne kunigiszka. 13 d. Gegužio kun. Kaminskas per pamokslą pasakė: „Girdėjau, kad jusų mieste susitvėrė moterių draugystė. Ant tų moterių, kurios prisiraszė į minėtą draugystę, žiurėsiu sznairai”.

— Pittston, Pa. 20 d. Gegu-

žio kun. per pamokslą papasakojo, kad socialistai apipona vojo Baltimore, Szenadorį, Skrantoną o dabar rengiasi apiponavoti ir Pittstoną jau.

— Forest City, Pa. 6 dieną Gegužio buvo parapijos susirinkimas, kur parapijonai nutarė viską atimti isz kun. rankų ir patys vesti visus parapijos reikalus. Galutinam reikalų sutvarkymui nutarė dar suszaukti susirinkimą ant 13 d. Gegužio. Bet kas atsitiko? Apveizda aprupino parapijonų namus su baczkutėmis alaus ir užkietėjusias szirdis ant kun. suminksztino teip, kad vėl nutarė palikti viską kun. rankose po senovės.

— „Lietuvoje” jau kelintas kartas eina klausimas apie įsteigimą kooperatyviszkų draugyszių, krautuvių pardavinczių. Net susivažiavimas biznierių buvo kviestas apkalbėjimui tujų reikalų. Bet nė vienas biznierių neatsiliepė.

— Mums rodosi įkunijimas kooperatyviszkų pardavinczių, apie krautuves (magazynus) nekalbant dar, įsikunytu tik tokiu budu geriausiai. Tegul susitaria, duokim sau, vieno miestelio dabartinei lietuviszki biznieriai visus tavorus pirkti isz vien ir paskui iszsidalinti. Jeigu tokių butu ne daug, negalėtų nupirkt ant syk viso vagono arba kaip angliszkaikai sako „in stock”, tegul susitartu su kito miestelio biznieriais ir parsitrauktu tavorus „in stock”. Tokiu budu tavorą gautu daug pigiaus ir pigesnis butu prisiuntimas, daug pigiaus galėtu parduot ir su didesniu pelnu. Dabar musų tūli biznieriai brangiaus moka perkupczziams už tavorus pirkdami, negu kiti, anglai arba žydai, tą pat tvorą parduodami sunaudotojui. O kur tada musų biznieriaus uždarbys, už laikymas pardavinczios ir darbininkų, jeigu kiti pigiaus parduoda negu jis perka? Tada tas viskas atsiliepia ant sunau-

dotojo kiszeniaus ir musų biznierių negali prakusti. Toliaus tegul visi lietuviai viską sau pirtusi vien nuo lietuvių. Bet kaip tą įkunyti? Partijos tarp biznierių kaip ir pirkėjų. Biznierių neapkenczia kito biznieriaus, pirkėjų vėl yra tokių niekszų, kurie lygiai visus biznierių rupinasi tik įgriebti. Kunigai geriems katalikams liepia nemokėti „bedieviui” biznieriui, jeigu tas neszoka pagal kun. smuką. Tokioi anarchijoi negal buti nei mislies apie draugveikimą, kooperatyvizmą. Toliaus tūli musų biznieriai negana supranta pirklybos biznį. Yra tokių, kurs turėdams biznelį niekad neiszsipagurioja. Toliaus vėl tūli musų pirkėjai labiaus szelpia žydus. Visiems geriausias pasimokinimas biznio yra žydai. Tegul musų žmonės daro teip kaip žydai, o bus kooperatyviszkos pardavinczios ir krautuves. Bet nelaimė, jie nesupranta savo naudos.

— „Wilkes-Barre Record” isz 19 d. Gegužio pranesza, kad Dr. Jurgis D. Daunkantas (Dowkontt), galva tarptautiszkos medicinzskos misijonieriszkos draugystės isz New Yorko (the head of the International Medical Missionary Society of New York City), nedėlioje, 20 Gegužio, laikys prakalbą draugystėje jaunų žmonių krikszczioniszko susivienyjimo (in the Young Men’s Christian Association) Wilkes-Barre. Ar nebus vienas isz musų Daukantų? New Yorkieczziams lietuviams vertėtu su juomi susipažinti. Gal butu ir gera nauda isz jo musų tautai.

Paryžiaus Parodos kasieriui.

Garbus tautieti! Meldziu patalpintie vardus aukautojų ant perstatymo musų literaturos, bei ant suszelpimo musų isz-

tremptųjų brolių Siberijon už platinimą liet. rasztų bei apszvietos tarp savo brolių. Pinigai tapo prisiusti per Susiv. kasierių p. Radzeviczių kas buvo pagarsinta 1 num. „Vienybės” szijų metų, bet ten buvo aukų ir ant kankintinių, ne vien dėl parodos. Teip-gi renkant aukas ant musų susirinkimo buvo nutarta, kad visų aukavusių vardus pagarsinsime per „Vienybę”, kad parodytume mus aukautojams, kad nė vienas centas isz surinktų pinigų nepasilieka pas mumis. Vienok tas iszėjo suvis kiteip, p. Radzeviczius tuos pinigus prisiuntė ir neparaszė kiek aukų yra parodai ir kiek dėl kankintinių. Antras dalykas: pagarsinta tapė kad Balcziuono surinkta, kur buvo ne vien Balcziuono darbu bet ir S. D. P. Tai-gi su sziuomi prisiuncziu vardus aukautojų dėl abiejų reikalų ir meldziu pakvitavotie, nes ir musų draugas Balcziuonas to reikalauja, nenorėdamas pats sau vienas ta garbę pasisavintie.

J. M. Medelis.

Aukos surinktos 22 d. Spalio, 1899 m. ant susirinkimo S. D. P. Shenandoah, Pa. ir tapo prisiustos per Susivienyjimo kasierių. Parodai:

V. D. Chmielauckas	-25
K. Rurksza	-25
J. Navickutis	-25
J. Vinickas	-25
J. Zarckas	-25
A. Mockaitis	-25
P. Januleviczia	-25
V. Juodvirszis	-25
Pr. Survila	-25
J. Žilinskas	-25
K. Brundza	-25
J. Matuleviczia	-25
B. Roczka	-25
Pr. Cymbolas	-20
A. Žukaitis	-25
V. Senkus	-25
J. Žebraitis	-25
J. Raczkauckas	-25
V. Amuleviczia	-25
M. Kalvaitis	-25
M. Valentanaviczia	-50

P. Chmielauckas	-25
J. Puzenckas	-25
J. Vaicziunas	-25
J. Skystimas	-25
V. Stagaras	-25
K. Rutkauckas	-25
B. Demereckas	-25
J. Kunca	-25
K. Radzeviczius	-25
S. Baranauckas	-25
T. Astramskas	-25
F. V. Balcziunas	-50
J. Valaitis	-25
J. M. Medelis	-25

Aukos surinktos parodai ant susirinkimo S. D. P. 5 d. Lapkriczio ir prisiųstos per Susiv. kasierių.

V. D. Chmielauckas	-25
K. Rutkauckas	-25
V. Dambauckas	-25
J. Klīmas	-15
J. Birsztonas	-25
J. Cziudinas	-25
J. Judickas	-50
J. Praleika	-25
P. Czerkauckas	-20
J. Daneseviczius	-25
M. Czivinskas	-25
Juze Bridickienė	-20
Marė Gavanauckiūtė	-25
J. M. Medelis	-20
S. Sakalauckas	-25
V. Revincas	-25
V. Vaiksznoras	-25
F. V. Balcziunas	-25
Smulkių aukų surinkta	2,16

Aukos dėl kankintinių:

M. Valentanaviczia	-50
M. Kalvaitis	-10
K. Rutkauckas	-25
F. V. Balcziunas	-50
J. M. Medelis	-25

Ant antro susirinkimo:

V. D. Chmielauckas	-25
J. Judickas	-25
Juzė Bridickienė	-10
J. M. Medelis	-5
M. Bridickas	-25
S. Sakalauckas	-25
F. V. Balcziunas	-10

Kank. sykiu \$2,85

Meldžiame šitą sumą atitraukti nuo prisiųstų pinigų parodai ir priskirtie prie sumos aukautojų dėl kankintinių, izstremtų į Siberiją už platini-
mą lietuvių bei apszvietos tarp savo brolių.

Aukos parodai

Buvo \$1147,60

Nusitraukia Shenandoah, Pa. lietuvių aukos kankintiniams 2,85

Lieka \$1144,75

J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

J. Ruskis izs Phila. Pa. prisiuntė aukas gerų lietuvių „Lietuvių Nepriegulmingo Kliubo“ skaitycijoje paaukautas 1—

Shenandoah, Pa. lietuvių aukos, prisiųstos per Susivien. kasierių p. Radzeviczių, kurias dabar nutraukiame izs parodos pinigų pagal reikalavimą 2,85

Buvo \$21,75

Labu \$25,60

Redakcija.

Isz Petrapyles.

23 d. Sausio mėn. izs nety-
czių patekau ant pirmo susi-
rinkimo sanarių įkurtojų ant-
ros „Lietuviszkos Draugystės
savitarpinės pagelbos St. Pe-
terburge.“ Jos įstatai tapo
užtvirtinti 19 d. Spalių mėn.
pereitų metų. Sanarių įkur-
tojų buvo 24, bet ant susirin-
kimo pribuvo tik 13, už tai
naujų sanarių buvo susirinkęs
ne mažas burelis. Sanariszkas
mokestis: prie įstojimo 2 rub.,
kas metas po 6 rub. ir per
pirmudu metų reik įmokėt 50
rublių, kurie skaitosi locnais
pinigais sanario. Po penkio-
likos metų mokėt nieko nerei-
kia. Laike ligos sanarys gau-
na paszelpą izs draugystės po
2 rub. ant nedėlios. Įmokė-
jės 50 rub., gali pasiskolyt ant
reikalų tris-syk, arba szeszis-
syk tiek. Mirus sanariui, nasz-
lė gauna po 4 rub., o kiekvie-
nas izs vaikų po 2 rub. ant
mėnesio. Jeigu ne liktų nei
motinos, tai draugystė turi izs-
augyt vaikus iki 15 metų. Jei-
gu katras izs sanarių nustotų
vietos, tai visi kiti stengiasi,
kaip galima greicziaus sujiesz-

kot jam vietą arba užsiėmi-
mą, o draugystė tuom tarpu
iszduoda paszelpą pinigiszką.
Draugystė gali kelt per metus
4 vakaruszkas dėl savo nau-
dos. Kaip matot, siekis drau-
gystės labai malonus ir augsz-
tas. Tokiai draugystei gali-
ma linkėt kogeriausios kloties.
Labai butų malonu, kad tokių
draugysezių privistų kodau-
giausiai tarp lietuvių visų
miestų.

Susirinkimas buvo labai ra-
mus, pasikalbėjimai nuoszir-
dus, tikrai broliszki. Neku-
rie izs prakilnesnių turėjo pra-
kalbas apie naudingumą tokių
draugysezių, arba susivienyji-
mų. Ant susirinkimo sumesta
apie 300 rub. sanariszko mo-
kesczio. Į pirmsėdzius izs rin-
ko gydytoją dantų p. Pran-
ciszkų Mažonį (Bolszaja Sa-
dovaja No 49.)

Norėcziau teipo-gi praneszt
guodotiniemsskaitytojamsapie
kitus darbus Peterburgo lietu-
vių per paskutinius du metu.
Kaip visur, teip, zinoma, ir
czionai, pradėta nuog bažny-
czios. Pirmiausia pasistengė
įvesti lietuviszkus pamokslus
Katedros bažnycizioje. Nors
ir labai prieszinosi tam, dabar
jau mirės, sulenkėjęs lietuvis,
arcivyskupas Kazlauckas, bet
pamokslai tapo įvesti ir dabar
yra sakomi kas szv. dieną,
priegtam da lietuviai ir pagie-
da labai puikiai. Į koplyczią
už Narvinių vartų teipo-gi jau
paskirtas kunigas dėl sakymo
pamokslų lietuviszku. Dėl tos
koplyczios lietuviai, sumetę, po
kiek kas galėjo, nupirko labai
gražų sidabrinį auksu raszyta
keiliką, ant kurio, užsakę Var-
szavoje, padėjo tokį paraszą:
„Dėl koplyczios už Narvės
vartų auka Petrapilės lietu-
vių. 1898 m.“

Už tą kieliką užmokėta 135
rub. Tas buvo padarytas dėl
parodymo kunigams-lenkams,
kad lietuvių Peterburge yra
didelis skaitlius, jeigu izs ska-
tikų gali surinkti tokią sumą.

Praszymai, bėgiojimai, nuvar-
gimai ir pinigiszki izsleidimai
nenuėjo per nieką, aczių tiktai
tikrai milžiniszkam pasidarba-
vimui vyrų, vertų guodonės ir
dėkingumo.

Pereitą rudenį studentai
įtaisė puikų lietuviszką chorą
dainininkų po vadovyste pono
Sasnaucko. Dabar-gi chorą
taiso visi lietuviai, vedimą to
choro paėmė ant savės p. Juo-
zapas Pranaitis, o latvių ku-
nigas Zanderis buvo ant tiek
dėl mus prielankus, kad pa-
vedė del mokinimosi chorui
savo salioną dykai.

(Isz „Varpo“.)

Politiszkos žinios

Amerika. Amerikoniszkų
virszininkų vagystės ant Ku-
bos pasirodė visoje aiksztėje.
Nuslėpti jų neįstengė Wa-
shingtono valdzios. Tulas Nee-
ly izs Indianos valstijos turė-
dams savo spaustuvę, gavo uie-
dą prie paczto Havanoje. Už-
vedant sistemą amerikoniszko
paczto, reikėjo visų naujų cir-
kuliarų angliszkoje ir ispanisz-
koje kalbose. Neely'ui buvo
pavestas tų cirkuliarų spaudi-
nimas, kuriuos atspaudė Man-
cie, Ind. ir paskui gabeno be
muito peržiūriurėjimo į Hava-
ną. Neely spausdindamas cir-
kuliarus neužmiršo ir markių
net už \$2,000,000 atsispauti
ir jas izsiuntinėti visiems
pacztoriams Kuboje ir paskui
už tais markes pinigus paimti.
Gėdos nors yra net perdaug,
bet kaltininkai, matyt, sunkiai
ne bus baudžiami, kadan-gi su-
aresztavojus kaltininkus, kau-
cija tapo numažinta tiktai ant
deszimos dalies, nuo \$10,000
tik ant \$1000.

Szitas skandalas dabar yra
vandeniu ant demokratų parti-
jos maluno; valdzia-gi repub-
likoniszka, kad atsilaikyti
priesz demokratus, savo tarnų,
nebaus, nes artinasi rinkimai
prezidento, o valdziai su savo
partijos ramscziais susivaidi-

jus, reiktu atsitraukti nuo vietų su negarbe. Szeip republikonai tikisi vėl laimėti — iszrinkti savo prezidentą.

Pilipinuose eina viskas savo keliu po senovei. Amerikonai teip yra nusilpę nuo vaikymo si pilipiniečių, kad Washingtono valdžios nutarė visus apmainyti; tai-gi visą kariauną, 65,000 vyrų, pargabenti Amerikon, o siųsti naujas pajiegas. Koki tame valdžios mieriai, negalima žinoti. Bet politikieriai tvirtina, kad apleisti visas užimtas vietas ir laikyti tik Manilą, žmonėms-gi aiszkinti, kad maisztininkai jau suvaldyti, daug kariaunos jau ten nereik, bet užlaikyti asztrią cenzurą. Tokiu budu pasirodyti priesz žmones labai gera, kad tiejie atėjus rudeniui vėl rinktu McKinley ant prezidento, o kaip iszrinks, tai tada jug McKinley vėl galės daryti kas jam patinka.

Aguinaldas iszleido proklamacija į gyventojus, kad jie visur iszkilmingai priimtu ant-rają amerikonszką komisija, bet jos nepripažintu už pilnavalę daryti bent kokias tarybas, kadangi ji ne nuo kongreso pasiusta yra o tik vieno prezidento, iszreikszi visur tai komisijai reikalavimą abelnos nepriegulmystės, kokia yra žadeta dokumentalszkai nuo pat pradžios ir ginklų nepadėti tol, kolei amerikonai neiszpildys savo pažadėjimų.

Susimusimų su pilipiniečiais atsitiko keletas. Pilipiniečiai ne tik mažuose pulkeliuose užpuola ant amerikonų, bet ir dideliuose, net nuo 700. Amerikonai vis pilipiniečius atmuszę ir su mažais nuokričiais, bet szaukiasi vis pagelbos.

Pietinė Afrika. Burai vis traukiasi tolyn į sziaurę atgal o anglai eina paskui juos. Gen. Roberts rods apsistojo Kroons-tadte dėl sulaukimo didesnių prigabenimų maisto bei szuvių.

Vienok vakariniame szone nuo Kroonstad gen. Hunter ir Methuen jau perėję per upę Vaal, Transvaaliaus ir Oranijos rubežių, ir traukia isz pietvakarių ant Pretorijos link. Roberts sulaukęs transporto ir sutaisęs burų iszardytą gelžkelį keta traukti ant Johanesburgo, nuo kurio iki Pretorijos, Transvaaliaus sostapilės, paskutinės ir tvirežiausios drutvietės, yra tik apie 60 mylių. Burai buvo ketinę ant upės Vaal apsistoti ir nedaleisti anglams persikelti; rods didesės pajiegos dar nepersikėlė, ir sargybos abiejų szalių apsimaino szuviais, bet kad burai tiekusi į muszį, kaip pirmiaus laikraszcziai praneszė, dabar negirdėti. Garsinama, kad burų visos pajiegos renkamos į Pretoriją, kur sutrauktos visos toli siekiančios kanuolės ir kur rengiamasi drutvietėse užsidarius kariauti.

Miestas Mafeking tapė jau anglų iszliuosuota. 1500 raitelių po vadovyste majoro Mahon, 16 Gegužio, įjojo į miestą. Atjojus anglams burai pasitraukė į rytus. Burai apsupę Mafeking laikė per 7 mėnesius ir negalėjo paimti. Londono pusgalvei ko isz galvos neiszėjo iszliuosavus anglams Mafekingą.

Gen. Bulleris su 30,000 kariaunos įtraukė į miestą Newcastle, kuris per 7 mėnesius jau buvo burų valdžiai. Burai 4 dienoms pirm atėjimo Bullerio pasitraukė į sziaurę. Pasitraukdami burai isz Nataliaus su dinamitu suardė tunelį Laings Neck, kur eina gelžkelis per augsztus Majuba kalnus. Tai-gi burų pasisekimo praėjusę sanvaitę nebuvo nei vieno. Apart burų traukimosi atgal, anglams pakliuvę į nagus 3 genarolai, apie 1000 burų, 300 szaudyklių, 500,000 szuvių, 10,000 maisziukų mil-tų ir kaiminė jaučių bei avių.

Politikieriai dabar sako, kad burai jau neatsilaikys priesz

anglus ir jiems nieko nelieka, kaip pasiduoti. Jeigu jie užsidaro Pretorijai, tai anglai užima visą szalį ir paskui apsupa isz visų pusių Pretoriją ir kada subaigs burai maistą, nors anglai kitaip jų nepaimtu, turės pasiduoti. Londone jau laukia prezidento Krugerio meldimo pakajaus, ant ko Anglija atsakysenti, pakajus pasiduodant su visu mums. Krugeriu meldziant pakajaus, Anglijai to nedarant, gal isikisz kitos vieszpatystės tarpan ir lieps taikytiesi, bet apie tai nieko negirdėti. Pasiuntiniai Transvaaliaus ir Oranijos rods yra Washingtone, bet valdžios Amerikos su jeis apsieina kaip su sveciais, o ne kaipo reikalaujancziais pagelbos, kad juos suszelptu. Tai-gi burai narsiai kariaujanti už savo laisvę gali likti Anglijos vergais.

Armėnijai vėl prasidėjo pjo-vynės su turkais. Turkiszki mokeszių rinkėjai žveriszkai pasielgia su armėnais ir paskui vėl kiti fanatizski turkai visaip žudo armėnus norėdami juos sugražinti prie mahometonų tikėjimo. Daugelis armėnų kraustosi į Maskolizską Armėniją, kad iszsprusti nuo turkų kankinimų.

Sziaurvakarinėje Aprikoje ciesorystėje Moroko sukilę arabai į „szventą karę“ priesz prancuzus, kurie paskutinėje karėje atėmė Oase provinciją. Algerijai prancuzų kariauna tapo padauginta pagal Moroko rubežius. 13 Gegužio numirė vezyras (ciesorius) ir dėlto kyla maisztai.

Dalis darbu.

Hallowell, Me. Akmenų taszytojų straiikas, tesentysis nuo Kovo mėn., jau pasibaigė. Kontraktieriai sutiko ant straiikierių reikalavimo pakeldami algas po 35 ct. už val.

prie 8 valandų dienos darbo laiko.

Dayton, Ohio. Czionai sustraikavo strytkarių darbininkai reikalaudami didesnės algos. Kompanija pasisamdė po du policijantu ant kožno karo tvarkos iszlaikymui. Straikieriai sumuszė keletą skabsų motormonų. Kompanija ant straiikierių vietos traukia skabsus isz Cincinnati.

Buffalo, N. Y. D. L. & W. R. R. vagonų dirbtuvėse sustraikavus darbininkams, kompanija apreiszkę jiems, jeigu straiikieriai 18 d. Gegužio nesugrįžsz prie darbo ant senųjų iszlygų, tai ant jų vietos priims kitus darbininkus. Straikieriai atsakė su pagrasinimu, jeigu neiszpildys jų reikalavimo, tai sustraikuosė dar daugiau darbininkų tos linijos ir kitose vietose.

— Teip-gi sustraikavo 300 vežėjų, reikalaudami pakėlimo algų.

Philadelphia, Pa. Firmos Harburger, Homan & Co. sustraikavo cigarų darbininkės, reikalaudamos didesnių algų. Kompanija agitorkas suaresztavojo o ant sustraikavusių vietos priėmė kitas darbininkes.

— Namų statytojų straiikas tęsesi tolyn.

— Teip-gi sustraikavo 600 darbininkų, kurie taisė telefonus ir elektrizskus ziburius.

Kansas City, Mo. Strytkarių darbininkų straiikas pasibaigė ant nenaudos straiikierių; sugrįžo prie darbo ant senųjų iszlygų.

— Namų statytojai rengėsi straiikuoti, reikalaudami didesnių algų. Kontraktieriai padarė susivienyją ir paleido nuo darbo 2000 darbininkų, ant jų vietos priimdami kitus.

Indianapolis, Ind. Vietinių liejinyčių geležies, plieno ir blekės darbininkai reikalauja pakėlimo algų ant 20% dėlei pakilimo prekės ant

tųjų iszdarbių.

St. Louis, Mo. Strytkarių darbininkų strai kas tęse si tolyn. Dėleisimpatijos strai kieriams keta strai kuoti viso kie miesto darbininkai.

Oneonta, N. Y. Far merei pristatanti pi eną į New Yorką sustrai kavo, reikalau dami pakėlimo prekės už pi eną, po pusę cento ant stuopos. Iki sziol jie gavo nepilnai pus antro cento už stuopą, dabar reikalau ja po 2 ct. ir pieno ne duoda, kol nepakels prekės.

Houghton, Mich. Vario kasyklose strai kas jau pasibaigė, kompanijos pakėlė reikalau jamas 10% algas.

Avoca, Pa. Vietinėse kasyklose nuo 1 Berželio vi siems kalnakasiam taps pa keltos algos po 80 ct. už karą Iki sziol gavo po 78 ct.

St. Catherines, Ont. (Kanadoi). 500 darbininkų neteko darbo dėl sudegimo pa briko Canada Cycle and Mo tor Co.

Lowell, Mass. 500 darbininkų sustrai kavo Hamil tona spaustuvėje dėlto, kad buvo priimta prie darbo keli neunijonistai.

Duryea, Pa. 800 kal nakasių, kasyklų William A. strai kuoja reikalau dami pakė lmo algos nuo 79 ant 85 ct. už karą.

Altoona, Pa. Penn sylvanijos geležinkelio kom panija pakėlė algas darbinin kams taisantiems gelžkelį nuo \$1,12 ant \$1,56 ant dienos.

Pittsburg, Pa. Visi darbininkai, dirbanti geležies pabriuose ir prigulinti prie unijos pareikalavo pakėlimo algų ant 5%.

Kalamazoo, Mich. Czionai bus pastatyta didelė geležies liejinyčia Harrow Spring kompanijos, kurioje gaus darbą apie 1200 darbi ninkų.

Waukegan, Ill. Praėjusį metą sudegė czion di delė geležies liejinyčia Ame-

rican Steel & Wire Co., kuri dabar yra atstatoma, kur po užbaigimo gaus 1000 darbinin kų vėl darbą.

Pataisymas.

„Vienybės“ 14 num. ant puslapio 164, straipsnyje „Pa rodos reikalai“ visas pirmas sakiny s yra neteisingas, sukrai pytas ir netikroje formoje pa talpintas. Ten pasakyta, kad spintos su knygoms ir kitoki parodos daiktai bus sustatyti grinczioje, kurioje bus grupa (figuros), bei ant sienos bus iszkabintos istorizkos mapos, paveikslai garsesniųjų mus rasztininkų ir t.t., ir senukas su lapine kepure, vienmarszki nis, paprastai apsirėdęs, nuo szaliui sedėdams isz linų gryž tis sukantis virvė.

O turėjo buti sziteip:

Figuros bus 6, isz kurių 5 sėdi arba stovi apie stalą, o 1 nuoszaliai. Scena — atsilan kymas pirszlio su jaunikiu ir ta scena perstato grupą isz 5 figūrų: 2 szeimininkai (apyse niai), pirszlys (senis su lapine kepure), duktė ir jaunikis. Nuoszaliai sėdi senukas vien marszkiniais, prastai apsirėdęs su nuleistais marszkiniais ir suka isz linų gryžtės virvė. Prieszais grinczią ir isz szonų bus pastatytos spintos su stik linėms durimis knygoms ir ki tokiems daiktams parodyti. Ant sienų pirsz grinczią bus iszkabintos istorizkos mapos, paveikslai mus garsesniųjų rasztininkų ir t.t.

Grinczioje, kur stovės gru pa, nebus spintų su knygoms, nė mapų, nė paveikslų; tas vis kas bus prieszais grinczią ir isz szonų sudėta.

Tai gi sziuomi atitaisome ta ją klaidą.

Isz lietuvizsku dirvu Amerikoje

Newark, N. J. Nesenei susitvėrusi moterių draugystė po vardu „Grażina“, 12 d. Ge-

gužio iszkėlė puikų pasilink sminimą (balių) su prakal boms ir dainoms. Kalbėtojų buvo 4: p. J. Szesztokas, p. A. Svytra, p. E. Gaubienė ir p. V. Ambrozeviczia. Pirmiau siai Dr. Kudirkos dainininkų draugystė padainavo keletą dainų ir padovanojo „Grażinos“ dr. puikų vainiką rėmuose su draugių vardais. Dovano jant tąjį vainiką p. Szesztokas laikė prakalbą su pagyrimu moterių už iszsirinkimą teip prakilnaus vardo, kaip kad Gražinos yra. Pabaigus p. Szesztokui prakalbą daininin kai padainavo moterims „Didi garbė jums,“ ir paskui kalbėjo p. A. Svytra apie darbininkų reikalus, apie iszsitobulinimą ir prasiplatinimą maszinų, apie atemimą darbininkams darbo o sykiu ir duonos. Ragino vyrus ir moteris labiau rupin tis apie pagerinimą savo bu vio per apsiszvietimą, per rin kimą visokių urėdninkų, kurie rupinsis iszpildyti žmonijos reikalavimus, o ne keletos de sėtkų kapitalistų, kurių dėl turi skurdą skursti milijonai darbininkų. Laikas nustoti kitiems dovanai dirbus, laikas pradėti apie save pasirupinti. Pabaigus kalbą p. Svytrai p. E. Gaubienė deklamavojo el les isz Mickeviciaus rasztų. Paskiaus kalbėjo p. V. Am brozeviczius apie moterių atsi budimą isz dvasizskos ir ku niszkos nevalės, kovą už savo tiesas, už lygybę, kas priguli kiekvienam žmogui. Nurodė pavergimą moterių per vyrus ankstesnėse gadynėse, kas dar ir sziantdien esti Turkijoi, mor monizme bei pas žydus, kur paskutiniai neisztekėjusę mer giną laiko tik su puse duszios! Turakai ir mormonai laikosi sau pulkus moterių ir vergisz kai su jomis apsieina. Ame rikoje moters pirmiausiai pra dėjo jieszkoti savo tiesų, apsi szviesti lygiai su vyrais, kaip ir rinkti visokius urėdninkus balsuojant, kas tulose valstijo-

se jau yra. Toliaus ragino moteris prie skaitymo laik raszczių ir knygų, nes tiktai pagal tai galės ir savo vaike lius iszauginti gerais lietuviais bei žmonėmis. Ragino vaikų neleisti į karcziamas kaipo ir neduot gerti svaiginanczių gė rymų, kas yra labai kenkiau cziu jų sveikatai ir augimui.

Musų tautiszkas ir žmogisz kas susipratimas yra lygus pa vasariui, kuriame atgyja viso kis gyvastis. Musų tauta bu vusi pavergta per 500 metų pradeda atgyti kaip pavasa ris, atgyja vyrri, atgyja ir mo ters, ir imasi už abelno darbo. Kada visi iszvien darbuosimės dėlei savo apszvietimo, gero vės, tada daug spartesniu žing sniu žengsime pirmyn.

M. Ambrozeviczia.

Mahanoy City, Pa. Žiu rint į musų laikraszczius, tulų negalima suprast nors daryk ką nori. „Tėvynė“ guodziasi ant „Vienybės“, „Lietuvos“ ir net „Kurėjo“, buk tiejie trys laikraszcziai nori visus lietu viszkus reikalus iszdirbti pa gal savo kurpalį. „Vienybė“ „Tėvynė“ apkaltina už tai, kad Baczkauckas atėmė savo pažadėtą masziną. Jeigu ne „Vienybė“, „Lietuva“ ir „Ku rėjas“, tai butu viskas gerai iszėjė, Baczkauckas, nors nie ko nedavęs, butu Susiv. „gar bės sanariu“. „Tėvynė“ sa ko, kad „Vienybės“ redakcija ergeliuojasi su „Saulės“ isz duotojum nuo senei, tai ir pro testus priesz Baczkaucką su pasidziaugimu priėmė. Man rodosi kad teip ergeliuotis, ir dar daugiau, privalytu ir „Tėvynė“. Ant visų Bacz kaucko nedorumų „Tėvynė“ tylėdama juos patvirtina, jiems pritaria. Ar tai tokis progra mas tautiszko laikraszcziu? Susiv. virszininkas padarė Baczkaucką „garbės sanariu“ tikėdamasis vilko pakutos ir pasiremdamas ant konstituci jos. Konstitucija nerodo, kad

Susiv. virszininkas gal kam nors suteikti garbės sanarystę o tiktai „seimas, kuriuos pripažis garbės vertais už Susivienijimui padarytus nuopelnus“, ir „organas Susiv. neprivalo kisztis į jokių vaidus, gindamas vien reikalus tautos ir Susivienijimo“. Matyt kad Susiv. virszininkai ant savęs nenor pripažinti konstitucijos tiesų ir elgiasi atbulai. Baczkaucko nuopelnai dėl Susiv. ir tautos yra visiems gerai žinomi, o tuomi ir Susiv. virszininkams. Kiek Baczkauckas padarė gėdos lietuviams, tai niekas jau jos nuo mūsų nenukreips. Pirm kelių metų Baczk. paczius kunigus tėpliojo jaučiais, patį Susiv. visai dargavojo, savo „taradai-komis“ demoralizavo lietuvius, už ką patys kunigai patraukė Baczkauką į sudą, kur tapė iszkřestas jo mėszlynas prieš svetimtauczių akis. Asz apgailiu tuos visus gelbėtojus Baczkaucko toje provoje, nes jie nežinojo ką darė. Už tąją pagelbą rods Baczkauckas jiems paskui atsimokėjo apszmeizoms. Prasidėjus parodos reikalui Baczk. viską iszniekino; aukautojus, taigi ir kunigus, „kvaileis“, aukų rinkėjus „szpicleis“. Ar nesidžiaugė Baczk. isz persekiojimo lietuvių ir isztrėmimo už lietuvyste? Ar ne siundė lietuvių vienų ant kitų, kad sulaužytu kaulus korespondentams? Toki tai Baczkaucko nuopelnai! Ir dar nėra teip senei, kad juos butumėm užmirsę. Už tokius tai nuopelnus argi vertas Baczk. „garbės sanarystės“ klausiu asz Susiv. sanarių? Ar pažadėjimas maszinos numazgoja tuos juodulius? Kad Baczk. piktai daręs butu perstojęs ir butu pradėjęs gerą veikti, galėtumėm tą jam atleisti. Bet to ne mato me. Visa Baczkaucko pataisa kad jis perstojo kunigus dargavojęs ir aklaį juos giria kol vėl ne pradės niekinti.

Menka tai pataisa. Už tai gal kunigai Baczk. suteikti „garbės sanarystę“ kun. draugystės, bet ne Susiv.

„Tėvynė“ vėl liepia pasiraszyti tikrą vardą po korespondencijoms. Tas negerai dėlto kad pagal Baczkaucko receptą, greitai tokiam rasztininkui taptu sulaužyti kaulai. Toliaus, nors ir su vargu laikraszcziai patenka ir Lietuvon, ir pakliuna į žandarų nagus. Esant tikram vardui, tokiam rasztininkui jau ant visados užtverta grįžti Lietuvon. Man rōdosi visi protestai prieš Baczkauką raszyti yra Susiv. sanarių, o ne invalydu, nes invalydam, nesanariams Susiv., tie daiktai nerupi. Jug ir kunigai raszydami szį ar tą savo reikalų apgynimui, tikru vardu nepasiraszo.

„Tėvynė“ vėl užmeta „Vienybei“ kam raszo negerai apie kunigus. Net korespondentus iszsidirbusi pagal savo kurpalį. Raszysim visi gerai apie kunigus, kada jie gerai darys. Mes už tai jug nekalti, kad raszom blogai, nes kaip kunigai daro, teip apie juos raszome, ir kaip darys, teip raszysim ir toliaus.

Meleta.

Pittston, Pa. Gegužio 6 d. mūsų klebonas pasakė puikų pamokslą apie girtybę ir jos nuozmes pasekmes. Po pamokslo pasakė, kad ateinančioi nedėlio, tai yra 13 d. Gegužio, pasakysės daug žingėdžių dalykų, atskirsės „piktus nuo gerų ir pastatysės juos po kairei“. Po tokiai nepaprastai intencijai lietuviai pradėjo yvairiai kalbėti ir lauktelaukė nedėldienio. Sulaukus to teip laukiamo nedėldienio žmonės rinkosi bažnyzion nepaprastai ankscziau ir nepaprastam daugume, kiekvienas norėjo gauti artesnę vietą prie sakytojo, kad galėtu gerai girdėti apie tą skyrimą „tų piktųjų“. Po miszių kunigas ili-

pęs sakyklon pradėjo nuo žodžių Evangelijos; „sergėkitės netikrų pranasų, kurie ateina pas jus prisidengę avių kailiais, o viduryje yra plėsziancziais vilkais“, toliaus papasakojo apie parizėjus ir veidmainius ir paskui kad sakė tai sakė. Vienok kunigas neapsirokavo, kaip tas pamokslas klausytojų bus suprastas. Gal butu ir geriaus supratę, jeigu butų niekad negirdėję Szliupo pamokslų; dabar gi net gaila to rengimosi ir žmonių juokinimo. Bet kam tas pamokslas buvo rengtas, tulasis paklaus? Tai blaivininkams, kuriuos kunigėlis iszgarbino sziteip: „Pabaltinti grabai, kurie pavirszium iszveizi gražus, o viduryje yra pilni dvokiančių pulių ir sutrunėjusių kaulų, tai giminė angių, tai žalčių veislė, kuri tykoja kiekviena įkasti ir užnuodyti, tai tarnai prakeiktojo Szliupo, niekintojai kunigų ir tikėjimo; jie eina į bažnyčią, atlieka tikėjimiszkas priderystes, bet vis tai dāro dėl savo biznio vien, kad galėtu katalikus prazudyti! Viskas jiems negerai; negeri kunigai, negeros bažnyczios ir negeras jiems net visas draugijos surėdymas, jie patys nežino ko reikalauja! Tai kardai dėl iszgriovimo katalikystės. Jie sako, kad kunigas turi tik altorių daboti ir nesikisztis į draugystės reikalus, jie sako kad kunigui per pilnai užtenka ant mėnesio \$100,00 pragyvenimui poniszkam dar, o visas pervirszis, kaip jie sako bergždi įėmimai, už tykėjimiszkus patarnavimus turi but apverstai ant labo žmonių, vyriausiai apszvietos, jie drysta kalbėti kad bažnyczios ir visi parapijos turtaį turi but užraszyti ant vardo parapijos, jie kalba kad bagočiai—kapitalistai skriaudzia nekrikszczioniszkaį darbininkus, ir kas blogiausiai, jie parsikviečia bedievį Szliupą, tą kunigų ėdiką ir kitus pa-

szlemėkus, kurie jiems apie szitokius dalykus aiszkina susirinkimuose. Ar-gi galima už tai dovanoti?“ Ant galo nurodė pavojingas vietas, kur lietuviai susirenka pas lietuviszkus biznierius (mus kun. karcziamnykai yra geriausi) ir prasergėjo žmones kad nesiraszytu niekas nors prie naujosios blaivystės draugystės, nes ji yra sutverta tik dėl to, kad iszsiemus czarterį galėtu parsikviesti Szliupą, Dembskį ir kitus paszlemėkus laikyti jiems prakalbas; teip-gi jie nutarę yra ir knygyną parsirengti, į kuriį parsitrauktu svietiszku—szliupiszku knygų ir jomis nuodintu žmonių protą.

Abelnai szis pamokslas padarė ant žmonių gerą įtekme. Ateinanti nedėldienį bus Szliupo pamokslas. *Blaivininkas.*

Newark, N. J. Per vėlykas pas mus susiginczijo du lietuviai, kuris galės daugiau degtinės iszgert. Susiderėjo isz stuopos, kurią vienas iszgėręs laike 10 minutų iszkeliovo į aną svietaį. Angliszki laikraszcziai apraszė kaip apie polenderį.

Mūsų mieste pasidarė vienaszventa draugystė ir už mierį pasistatė niekad ir niekur nieko nepirkti nuo teip vadinaimų bedievių. Kas zin ar žydai yra dievotesni už lietuvius?

Newarke girtuoklystė tarp lietuvių daugumos yra pilname žydėjime. Lietuviszku karcziamų yra 6, o kad karcziamninkus užlaikyti nuo bado reik net \$8,000,00 ant metų, ką sudeda mūsų lietuviai. Tuli karcziamnykai palaike karcziamą pusmetį ar daugiau, visko nustokę ir dar kitus nuskriaudę eina į pabriką dirbti ir pradeda isz naujo gyventi, kaip butu tik atkeliavę isz Lietuvos. *Dzukelis.*

Brooklyn, N. Y. Rugsjuczio 14 d. 1896 m. tapo paš

mus įkurtas Lietuvos Social-Demokratinis Kliubas, kuris įsitaisė ir savo knygyną. Per visą tą laiką Kliubas gerai laikosi. Menesinei Kliubo susirinkimui atsibuna visados pirmąjį panedėlių kiekvieno mėnesio svetainėje po No 73 Grand str. Brooklyn, N. Y.

P. A. Draugelis.

Lowell, Mass. Darbs-tumu nenualsaus V. M. Sabonio tapė suorganizuota Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopa. Prisiraszė 10 sanarių prie antrojo skyriaus, su metiniu mokesčiu \$2,50 ir penktuku ant Lietuvos veluko; sanariai užsimokėjo iš kalno už visą metą. Vėliaus gal susitvers czionai ir Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopa.

S. V.

Draugyste „Daukanto Mantos”.

„Varpas” 3-me num. szių metų, praneszė apie susitvėrimą Lietuvoje draugystės pavardą „Daukanto Manta (turtas)”. Koki draugystės mieriai, skaitytojai supras iš žemiaus tilpusio raszto paczių užmanytojų bei įstatymų, kurie dabar visur yra platinami. Metinė mokesčiai tikrų sanarių yra 5 rubliai (apie \$2,65 ct.) Kad draugystė yra susitvėrusi Lietuvoje, dėlto nėra galima vieszai apgarsinti komiteto adresu. Tą viską reik atlikti tikrai per laiszkus. Gražu butu, kad mes Amerikos lietuviai sutvertumėm szaką „Daukanto Mantos” ir pastotumėm jos tikrais sanariais, abelnai sanariais mūsų tautisko pasikėlimo, o tuomi susivieniję visi lengviaus nuveiksime mūsų tautiskus darbus.

Czion paduodame įkurtojų „Daukanto Mantos” atsizaukimą iš „Varpo” ir įstatus:

„Daug iš ko gali numanyti, kaip augsztai tautos kultura yra kilusi, bet rods nieks teip

teisingai neliudyja jos stovio, kaip tautiską raszliava. Raszliavoje, tarsi vedirodyje, tautos apszvieta, mokslą ir dailą pamatome. Jeigu tautos raszliava stovi augsztai, jeigu moksliszi tyrinėjimai, o teipogi ir mokslo platinimas daug spēkų tautai atima, tai tas jau izsliudyja ir jos kultura gana augszta.

Teisingas ugis Lietuvos raszliavos jau suvirsz kaip trisdeszims penki metai Rusų vyriausybės yra stabdomas; vyriausybė netik užgina spaudinti, bet, kas įstabiau, ir skaityti Lietuvos rasztus nors jie butų nekalciausio turinio. Kokioje ten kalboje nebutų raszytas rasztelis, jeigu jis tik nėra prieszingas valdziai, ji vyriausybė leidzia turėti bet saugok tik, Dieve, kad jis nebut Lietuvos raszliavos ar knygutę liksi vyriausybės nubaustas ar kalėjimu arba izstrėmimu iš rybų Lietuvos.

Neveizdint ant tokio pikto vyriausybės užpuolimo ir da teip neszvaraus prieszio, kaip Rusų vyriausybė, Lietuvos raszliava kasmet eina vis didyn, kasmet randa daugiau darbininkų, savo apginėjų; Lietuvos knygelės, Prusose ar Amerikoje spaustos, platinasi netik pagal rubezių, bet nueina jau ir į tolymesnius krasztus Lietuvos; kyla tautiskas susipratimas, o drauge si juom vis karsztesnis politisko padėjimo apszarstymas; priesz vyriausybę didinasi ne apykanta ir net įpykimas, Bet kartu su tuom auga ir skaiczius „prasikaltėlių” už prilai-kymą Lietuvos. Tarp tokių „prasikaltėlių” pirmą vietą užima visi tie, kurie neveizdint ant pavojaus, rupinasi apie pakėlimą savo raszliavos, savo mokslo. Buvis Lietuvos raszė-jo szian dien labai sunkus: jis raszo netik dykai, be jokio pelno už savo darbą, bet da patsai tur sujieszkoti pinigų

ant izsleidimo savo raszty. Už tokį pasizszventimą ir tokį triusą ant labo tėvynės Lietuvos raszėjas gal apturėti tik vieną užmokestį—bausmę vyriausybės, tik vieną atsilsį... kalėjime, arba tolymoje Maskolijoje.

Teip sunkus padėjimas Lietuvos raszėjo aiszkiai pagalbos reikalauja; palengvinti jam jo darbą, pagelbėti nesztiti jam jo sunkią naszta, tai pareiga sunų tautos, vardan mokslo ir gerovės kurios dėl jis triusia. Užtai—gi neseniai užgimusi draugystė po vardu „Daukanto Manta” rupinasi apie prilai-kymą ar szelpimą Lietuvos raszliavos, pakėlimą mokslo ir dailės Lietuvos tautos.

Tokį tai sieki paszkyrė sav „Daukanto Manta”, ir mes velyjame tai draugystei konogeriausios kloties ir kononau-dingiausio veikimo ant labo mus nuvargintos tėvynės.”

Įstatymai Daukanto Mantos.

§ 1.

Daukanto Manta rupinasi apie tobulinimą ir ugį Lietuvos: mokslo, raszliavos ir dailės Lietuvoje.

- izsleidziant originaliskus rasztus Lietuvosroje kalboje neiszskiriant jos dialektų,
- izsleidziant vien-tik moksliskus veikalus, vers-tus iš szetimųjų kalbų į Lietuvos, kalbą,
- paskiriant premijas už geriausius atliktus originaliskus rasztus,
- duodant be palukanų paskoles ypatoms, jau atszizmėjusioms savo darbais, tolimesniam trusui ir tyrinėjimui dalykuose tautiskos kulturos.

§ 2.

Iš aprubės savo veikimo D. M. atmeta visiszkai siekius partyviszkus, kurie kliudo klausimus tikėjimo ir politisko veikimo.

§ 3.

D. Manta susideda iš:

- szanariskų mokeszių,
- aukavimų,
- pelno, įgyto nuo pardavimo veikalų, knygų ir kitoniskų daiktų,
- pelno įgyto pramonėmis Mantos redytuvės.

§ 4.

Turtas D. Mantos dvejopas:

- pamatinis ir
- vartojamas;

pamatinis turtas auga iš szanariskų mokeszių, aukavimo be ypatingo paskyrimo nuo aukadarių, ir iš ypatingai paskirtų palukanų nuo vartojamo turto; vartojamas—gi turtas auga iš palukanų, kokias izsduoda pamatinis turtas, iš ypatingai paaukautų turtų atlikimui nuspręsto veikalo arba izsleidimui nuspręstų knygų, paveikslų, arba paszelpai: izsleistojams, rasztininkams arba teplioriams, teipogi auga jis per pelną iš pramonių redytuvės szanarių.

§ 5.

Atsitikus reikalui svaresniam už vertę vartojamo turto gali buti sumažintas ir pamatinis turtas ant deszimeties nuoszimezių per nusprendimą ¼ balsų susirinkusių ant visuotinio metinio susirinkimo szanarių, jeigu tikrai skaitlius susirinkimo balsų szers ½ visų tikrųjų szanarių.

§ 6.

Turtas izsduoda ant siekių paminėty § 1 tikrai iš vartojamo turto, iš pamatinio—gi turto — ant paminėty siekių pagal § 5.

§ 7.

Valdzia D. Mantos pridera visiems jos szanariams, kaip tai: įsteigtojams, tikriems ir garbės szanariams, kurie valdo per: visuotinius susirinkimus ir rėdo D. Mantą per „Rėdytuvę”.

§ 8.

Szanariais D. Mantos yra:

- įsteigtojai, kurie prisidėjo prie įkurimo D. Mantos ir laiko tvarką jos iki įkurimui Rėdytuvės

D. Mantos.

b) tikriejie, kurie moka per metus mažiausiai penkis rublius pinigais pagal kursą vieszpatyszių,

c) garbės sąnariai tie, kurie iszsykio įnesza į D. Mantą nemažiaus szimto rublių pagal kursą ir iszreiszkia priegtam savo norą likti sąnariais D. M.

Pasarga 1. Į sąnarius gali būti iszrinkti nors ir neįmokėję sąnariszkų pinigų, bet suteikę jai atsakanczią naudą pasielgimais reikalingais D. M.

Pasarga 2. Į sąnarius gali būti iszrinkti žmonės yvairių lyezių, tikėjimų, tautų ir visi tie, kurie tikrai prijaucza siekiam D. M.

§ 9.

Sąnariai įsteigtojai rėdo D. Manta, ją sutvarkina, renka sąnarius ir suszaukia pirmąjį visuotinį susirinkimą, pasilieka pagal jų norą, sąnariais tikraisiais arba garbės ir, lygiai su kitais, prisideda prie rinkimo sąnarių rėdytuvės.

§ 10.

Visuotinis susirinkimas pirmą sykį skaitosi teisingu tik tada, kada susirenka nemažiaus, kaip pusė visų sąnarių D. Mantos; nesusirinkus puisei, sąnariai paskiria antrą susirinkimą, kurs pabaigtinai atlieka savo reikalus ir paveda rėdytuvei pildyti nusprendimus susirinkimo.

Pasarga. Kiekvienas isz sąnarių D. Mantos, negalėdamas atvikti ant visuotinio susirinkimo, prisiunczia savo balsą per iszreiszkimą savo nuomonės laiszke.

§ 11.

Visuotinis susirinkimas iszrinkęs sąnarius Rėdytuvės ir revizijos paprastu daugumu balsų susirinkusiųjų ir pranešimu neatvykusiųjų paminėtų § 10, renka sąnarius prisi-laikydamas § 8.

§ 12.

Rėdytuvė (komitetas) D. Mantos susideda isz penkių

ypatų ant trijų metų iszrinktų paprastu daugumu balsų visuotinio susirinkimo isz tarpo visų sąnarių D. Mantos. Rėdytuvės sąnariai iszrenka isz savo tarpo pirmsėdį ir patys pasidalina darbus. Praslinkus trejiems metams, kas mets isz rėdytuvės iszeina isz eilios du sąnariu, vietoje kurių renkasi isz naujo, neskiriant ir sąnarių pagal eilios iszėjusių.

Rėdytuvė suszaukia kasmets vieną visuotinį susirinkimą, kuriam atiduoda atskaitą isz savo metinio darbo ir atsako už rėdymą D. Mantos.

Pasarga. Susirinkimas sąnarių Mantos nelaukiant praslinkimo metų gali tapti suszauktas arba $\frac{2}{3}$ balsų rėdytuvės greta su revizijos sąnariais, arba $\frac{1}{3}$ visų sąnarių Mantos atlaidusiųjų savo pareikalavimą į Rėdytuvę. -- Valdžia tokio susirinkimo lygi yra visuotiniam metiniam susirinkimui vientik tame klausime, dėl kurio liko suszaukta.

§ 13.

Revizijos sąnariai renkasi ant trėjų metų, kurie kas mets turi perstatyti priesz visuotinį susirinkimą savo atskaitą apie pasielgimą sąnarių rėdytuvės dalyke Mantos. — Pagal kiekvieną reikalavimą sąnarių revizijos Rėdytuvė turi parodyti ir iszaiszkinti savo pasielgimus Mantos dalykuose. Sąnariai revizijos persitikrinę bledingame pasielgime Rėdytuvės, turi juos persergeti arba pareikalauti visuotinio suszaukimo susirinkimo.

§ 14.

Rėdytuvė prisilaikant tiesų § 1 turi valdžią iszduoti visą metinį vartojamą turta, papildžius pernai sumazintą pamatinį turta.

§ 15.

Rėdytuvės sąnariai pildo:

- a) užduotis szio statuto,
- b) nusprendimas susirinkimo ir
- c) patys rupinasi apie pa-

dauginimą ir pakėlimą garbės D. Mantos rubeziuose statuto.

§ 16.

Jieszkantis paszelpos nuo D. Mantos turi kreiptis arba tiesiai prie Rėdytuvės arba per artimesnijį sąnari, kurs turi padėti jieszkancziam ir palengvinti darba Rėdytuvės prisiuncziant jai reikalingas žinias dalyke praszymo.

§ 17.

Skolininkai Mantos įgydami paskoles, iszduoda paskirtam nuo Rėdytuvės sąnariui formaliszka raszta savo skolingumo ir turi jam sugražinti kaipo ypatiszka skola.

§ 18.

Likvidacija arba kitoniszkas pavedimas D. Mantos teipogi ir kiekviena permaina szio statuto §§ gali būti atlikta vien-tik per nusprendimą susirinkusiųjų $\frac{2}{3}$ visų tame laike esancziųjų jos sąnarių.

Nauji rasztai.

Trumpa Geometrija. P. N. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus; spausdinta pas O. v. Mauderodę. Puslapių 73; Su 147 paveikslėleis.

Mūsų lietuviszkoje literaturoje kas kartas yra užtaisomos spragos knygelėmis reikalingomis, tai reikalingesnėmis mūsų žmonėms, prie kurių prieguli ir geometrija arba mokslas apie matavimus, mieravimus, tiesiai, kantuotai, pažiūniai ir tt. Szita knygelė yra pirmutine lietuviszkoje kalboje ir pirmuoju laiptu matavimo. Lietuviams rodyjame susipažinti su szitaja knygute.

Epiktėto aforizmai su pridejimu keletu skyrių isz jo „Pruntavimų“. Su įženga ir pažymėjimais. P. N. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus. Pysl. 32.

Szitoje knygelėje yra paduota tarmės pilozopo Epiktėto, kuris gyveno pirmame szimtmetyje ir buvo labai pro-

tingu. Tujų tarmių patsa Epiktėtas neraszė, baimydamišis puikiu (gal garbinamu?) tapti. Jas užraszė jo mokintiniai arba klausytojai, kurios kiekvienam žmogui tin-ka dėl pasimokinimo dorybės, augsztos mislies ir meilės.

Czion paduodame porą tų tarmių:

Vilkas į szunį panaszus, kaip szvelnliežuvis, paczios miliukas (mylėtojas?) ir dykaduo-nis—(jie visi) viens į kitą panaszus. Saugokis tada vietoje bandą saugojanczių szunų per klaidą į namus bjaurių vilkų neįsileisti.

Geriaus su teisybe sutikti ir nuo klaidingos nuomonės atsiskaktyti, negu su klaidinga nuomone sutikus, paskui būti teisybės pergalėtu.

Stengkis palikti savo vaikus labiaus apszviestus negu turtingus; apszviestųjų viltys labiaus pavydėtinos (geidautinos?) negu tamsuolių turtai.

Taigi knygelė yra verta perskaitymo.

Žaibas ir griaustinis. P. N. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus. Pysl. 40. Su paveikslėleis.

Szita knygelė iszaiszkina apie žaibus ir perkunija arba griaustinį, kaip tas pasidaro ore ir kaip žaibą (elektrą) galima maszina padaryti, kaip amerikietis Franklinas, pirmutinis, isztyrė, kad elektra yra ore, kaip galima nuo jos (perkunijos) apsisaugot. Knygelė teipgi verta perskaitymo su nauda dėl kiekvieno žmogaus.

Apie Joną Gutenbergą ir apie tai, kaip žmonės raszyti ir spausti iszmoko. P. N. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus. Pysl. 38. Su paveikslėleis.

Szitoje knygelėje apraszta kaip žmonės nemokėdami senovėje raszyti, kaip svietas kad sziandien raszo, vartojo visokius zenklus, mazgelius iszreiszkimui savo mislies, užraszymui dėjų. Paskiaus

jau žmonės prasimanė rašyti raides, bet neturėjo popieros, ir tokias su kalta iszkaldavo į akmenį, geležį paskiaus ant medinių lentu, lapų ir net kailių (pergamento). Reikiant daug rašyti, tokiais akmenais ir kitokiais ženklais užkraudavo namus; tokie rasztai užimdavo daug vietos, nes raidės vis būdavo labai didelės. Paskesniame laike rašymo budas tapė labai isztobulintas ir parankesnis, bet reikiant kokios knygos daugiau, turėjo daug rasztininkų ilgus laikus sėdėti, kol perraszydavo; tokios knygos arba rankraszcziai vėl buvo nesvietiszkaai brangios, ir vargingesni žmonės nieku būdu negalėjo tokios knygos įgyti, nei ką mokintis. 1370 m. Olandijai atsirado žmogus, vardu Kosteris, kuris iszpjudavo (iszdrožinėdavo) isz medžio raides, paveikslus, bet niekam neatėjo ant mislies tokias raides skyrium iszdrožti ir knygas spausdinti. Su Kosteriu susipažino Jonas Gutenbergas ir isz karto suprato tą darbą, kad tokių raidžių daug pridrožus, galima sustatyti daug laksztu, o ne drožti kiekvieną puslapį isz naujo, atspausti daug spaudimų (kopijų), ir jas iszardžius vėl dėl kitų knygų statyti ir vėl spausti. Tai Gutenbergo iszradymas. Nuo Gutenbergo iszmoško Faustas raides isz ruztalo jau nulieti, kas paskiaus vis patobulinama tapė, ir szian dien jau teip isztobulinta, kad kopijų (knygų) atspaudimas yra visai lengvas ir greitas, kad vienoje valandoje tuktancziai yra atspaudžiami. Spauda knygų, kaipo saulė kad, apszviečė visą svieta ir kas tiktai skaityti moka, privalo už tai. Gutenbergui pasidėkavoti. Vienok Gutenbergas isz savo iszradimo ne turėjo naudos ir savo gyvenimą užbaigė varge. Jo džiaugsmas vienok tame buvo, kad

žmonija turės neapsakomą naują. Skaitanti szia knygele dasizinos kaip senovėje žmonės mokinti buvo, kaip galėjo žines įgyti, o kaip szian dien jas įgyja.

Bulvių vaisynimas. P. N. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus. Pustl. 31.

Szitoje knygelėje yra apraszta bulvių arba ropuczių istorija, isz kur jos pasiplatino po visą svieta. Toliaus eina apraszymas apie jų atmainas, kaip dėl bulvių reik sutaisyti žemę, kaip sodyti, kaip auginti ir užlaikyti. Knygelė yra labai naudinga ukininkams.

Trys pamokslai apie gaspadorystę dėl gaspadorių sodiecių. Paraszta P. N. Antara laida. Tilžėje 1900 m. Kasztu autoriaus. Pustl. 35.

Knygelė naudinga ukininkams su pamokiniu kaip užvesti szeszlaukine ukę, kad apturėti isz žemės didesnę naują, kur kokius javus sėti, kaip iszdirbti žemę, kaip mėsžlus krėsti, kaip juos sutaisyti. Szitos knygelės pamokslus pagerinimui ukės lengva iszpildyti, nes jie nereikalauja didelių kasztų.

Garbus P. N. paraszė 6 naudingas knygeles ir savo kasztu iszleido, už ką jam prigul daug kartų acziu. Gailu vienok, kad visos tos knygelės sudarkytai kalboi tapė atspautos. Tos knygelės turėtu antra tiek vertybės, jeigu jose butu gryna kalba, kokiazian dien yra vartojama daugumoje mūsų rasztų.

Isz visur.

Leipzige, Saksonijai, policija sugavo du amerikonus vages deimantų ir iszkraczius atrado už 77,000 markių deimantų.

Paryžiuje koksai netikėlis imetė saują žiamės į elektriszką dinamomaszina, kurios pajiega yra nuo 1500 arklių, ku

ri apszviečia vieną isz didžiųjų daržų. Ižinierius laiku patėmyjo ir paszalinio pavojų, antraip butų atsitikusi baisi eksplozija.

Viennoje, susimuszė universitete studentai protestonai su katalikais, kad policija turėjo abejus vyti isz universiteto. Priegtam valdzia užgynė studentams neszioti draugyszių ženklus, nes pagal tuosius prieszininkai užpuldinėja savo prieszus ant gatvių.

Mandžurijai, Kinuose, susimuszė kazokai su kinų kareiviais kur užmuszė 10 kazokų ir vieną apicierą. Po tokiam atsitikimui atėjo daugiau kazokų ir užmuszė vėl porą deszimtų kiniecių. Abi valdzios padavė skundus reikalaudamos nubaudimo kaltųjų ir atlyginimo už užmusztuosius.

Ant Admiraliszky salų pirmos mėnesių gyventojai skaniai suvalgė porą vokiepalaičių, už ką dabar Vokietijos valdzia nusiuntusi savo kariauną užmuszė net 60 žmogėdžių, daugel kaimų sudegino kaipo ir kitokių iszkadų dar pridarė. Užmusztieje žmogėdžiai gal vokietienos negavė nei paragaut, turėjo gyvaszcius prikiszti.

Kinuose, provincijai Tientsin, gyventojai iszpjovė daugelį krikszczionių bei misijonierių.

Rytinėse Indijose, kur vieszi badas, Anglijos valdzia pasirupino suteikti baduoliams darbą prie taszymo akmenų, kur moka už dieną vyrams 3 centus, moterims 2½ ct. o vaikams 2 ct. 1,500,000 žmonių ubagauja vien, kur sugriebtu kokį kąsnį maisto.

Leipzige, Saksonijai, policija užgynė ant teatro perstatyti komediją „Tamsos galybė“ paraszta L. Tolstojaus.

Vokietijai didesniuose miestuose gyventojai ir visi knygų spaudejai rengiasi iszkilmingai apvaikszzioti sukaktuves 500 metų nuo gimimo Jono Gutenbergo, pirmojo spaudos iszradėjo.

Aprikoje, Kongo Laisvai Valstijai, prie upės Rusizi, 1000 vokiecių užėmė 3000 keturkampių mylių ir apskelbė kaipo Vokietijos kolonijas. Jeigu juos butu gyventojai sumuszė, Vokietija butu gal karę apskelbusi arba pareikalavusi milziniszko apmokėjimo.

Italijai, Romos provincijai, per ežerą Vico, kėlėsi laive apie 40 žmonių ant atlaido sz. Lucijos Ronciglione, kur laivui apsivertus visi prigirė apart 13, kurie plaukdami iszsigelbėjo.

Kursze, pas salą Oesel nuskeno Norvėgiszkas laivas „Johannes“ kur isz 29 jurininku tik 12 iszsigelbėjo.

Vokietijai popieros pabrinkantai padarė monopolių ant popieros, dėlko susidėjo visi laikraszczių iszleistojai ir nutarė savo popieros pabrinką isztaisyti, o nuo monopolistu popieros visai nepirkti.

Konstantinopolyje prieszai sultoną nusizengė 23 moters isz haremo, isz kurių 9 isztrėmė į Mažąją Aziją o 14 nužemino ant laipsnio tiktai parastų tarnaiczių.

Vengrijai vienas sodietis pasiryžo nužudyti savo paczia, kuri su juomi nenorėjo sugyventi. Per visą nedelę sodietis vaikszziojo į bažnyzia, meldėsi karsztai ir aukavo aukas praszydamas „Dievo padėjimo“ iszpildyti užmanymą. Galiausiai savo moteriszkę užszovė. Sudas galvažudą nusudyjo ant 12 metų sunkių darbų.

Ar socialistas gali būti kataliku?

SODIECIAMS IR DRAUGAMS DARBININKAMS PARASŽE ŽMOGUS.

„Bėda jums mokintajai raszto ir farizėjai, apgandinėtojai, kurie esate apczystyti kaip kruzas isz lauko, o isz vidaus esate pilni apgavimo ir bjaurumo”.

Mat. 23,25.

— Ar klausiai tų pamokslų kur sakė vienas kunigas apie socialistus? — užklausė manęs geras pažįstamas, atėjęs pas mane.

— Klausiau biskj, pamacziau, kad neverta, ir iszėjau.

— Žinoma; reikia būti paskutiniu pusgalviu, kad jau duoties apsukti galvą tokiais iszmislais apie socialistus ir busentį socialistiską surėdymą. Ten rasi apie viską, tik ne apie tą. Bet ar girdi, pasakyk man teisybę, mat asz jau nebe pirmą kartą girdžiu, buk socialistai norį isznaikinti tikėjimą, o asz, mat, esu tikru kataliku, bet matau teip pat teisingumą socializmo, ant galo kaipo darbininkas asz pats datyriau jo naudingą vaisių... na, tai matai, linkėciau, kad katalikystė su socializmu santaikoj gyventu. Isztikro gana teisingai sako mūsų social-demokracijos programos¹⁾, kad „tikėjimas yra dalyku privatiszku”, t. y. priguli nuo kiekvieno žmogaus, kas kaip nori, tas tegul teip tiki ir kad niekas nesiveržtų į jo sąžinės dalyką. — Gal tu, kaip daugiaus matęs, daugiau skaitęs, pažįstas prakilnius socialistus, tai tu greičiau gali žinoti, ar jie teip mislyja, kaip sako ir raszo. Tai gi pasakyk man teisybę, ar socialistas isztikro gali būti kartu ir kataliku, ir iszaiszkink man, ar tuose žodžiuose „tikėjimas yra privatiszku dalyku” nėra paslėpta ko kito juose?

— To, meldžiamas, neatliksi keliais žodžiais. Bet nieko nekenks, kad tu užtruksi pas mane, jug nekartą ilgai sznekamės. Sėsk, sztai tabako, pasidaryk papirosą o asz tau iszaiszkinsiu.

Visupirmiausiai turi su manim sutikti tame dalyke, kad nei mūsų pamatinėse pažiuose, iszreiksztose programme, nei mūsų reikalavimuose, dėl karių kovojame, nėra nieko tokio, kas dasilytėtu tikėjimo, kas risztų jį su tikėjimu. Tenai rupinamasi tik apie darbininkų gerovę.

Mes kovojam su dabartiniu draugijos surėdymu, norime to, kad nebutu pasaulėje tokio neteisingo padalinimo žmonių į luomas, kad viena neskaitlin ga luoma negalėtų engti ir skriausti visų dirbanczių žmonių. Žinome apie tą gerai, juog kiekvienas meistras, pabrikantas, dvarponis ir t.t. negyvena isz savo darbo, tik isz tų varguolių darbininkų, kurie teturėdami tik deszimtį pirsztų ir galvą ant sprando, jiems prispirti pardavinėti savo sveikatą. Tas pagal mūsų nuomonės yra neteisinga, yra engimas, skriauda. Ir kiekvienas tą numano ir jaučia, net ir tamsiausias darbininkas, kurs per visą savo amželį nė girdėte negirdėjo apie socializmą tą supras, ir nekartą jo szirdis ir protas prieszinasi tam.

Tai-gi, idant turėti kuoilgiau klausų įrankį, stengiasi laikyti žmones nežinojime ir tamsybėje, kad negalėtu pažinti savo paczių galybės. Tokiu budu, tankiai nenumanydami to, ką daro, padaro mums daug sunkių skriaudų. Matė tą jau Vieszpats Jėzus, kurs pasakė: „Lengviau nugarkupriui (verbliudui) iszlysti per adatos ausį, negu turtingam į dangaus karalystę įeiti!” Jeigu mes matome szitą neteisingumą, tai aiszku, kad norime įvesti naują tvarką pasaulėje, negu kad vienas turėtu, ko jam reikia, o kitas kad butų vargszu, bet kad visi turėtų už savo darbą žmoniską pragyvenimą. Jug jau pasakė szv. Augustinas: „kuom yra vieszpatystė be teisingumo, jei ne sueimė (susirinkimas) plėszikų?”, o szv. Jonas Auksaburnis sako: „Piniguoczius yra dykaduoniu”. Turi įvykti lygybė per tą, kad vienas su kitu pasidalytu savo turtais. Butų geriau, jeigu visi turtai butu abelni (visiems prigulėtu).

Iki sziol neatradom jokio prieszinguomo tarp katalikystės ir mūsų mokslo. Jug mes neprikalbinėjame nė prie vavgystės, nė prie plėszimo, nė prie kokios norint nuodėmės priesz tikėjimą. O krikszczionių tikėjimas ir abelnai visi tikėjimai jug užgina daryti blogą artymui, engti ir kankinti kitą. Socialistui niekas nekliudo būti geru kataliku.

But vėl žinome, jeigu priesz mus eina luoma žmonių, turinczių pinigų, ant kurių peczių remiasi dabartinės vieszpatystės ir įvairus jų įrankiai: kariumenė, policija ir t.t., kuri vienu žo-

džiu turi sziantieną galybę, tai mūsų galė liekasi vienybėje. Ant mūsų, ant darbininkų remiasi visa draugija, isz mūsų visi gyvena; tai-gi, jeigu perstotumėm klausyti mūsų engėjų (skriaudėjų), tai niekas mūsų nepergalėtų — bet tik su viena sanlyga: turėtumėm tą visi padaryti, nes padarius teip keliems, meisteris iszmestų ir atstatytų nuo darbo, o kitus priimtu ant jų vietas. Kuogeriausiai tas matoma per straikus. Tai-gi mūsų užduotis — mokinti kitus darbininkus, kad neužstotų kelio savo draugams, kad eitų su jais isz vieno, jeigu tie kovoja už savo buvio pagerinimą arba už teisingą dalyką. Negalime veizėti, kokios tautos yra tas arba kitas darbininkas, kokį tikėjimą turi savo szirdyje, nės visi darbininkai yra beturcziai ir skriaudžiami ir tik tuomet galės nuveikti, jeigu turėsis isz vieno, jeigu žydas darbininkas negadins užmanymo katalikui o katalikas žydui ir t.t. Kovos ir ginczai dėl tikėjimo iszeina ant blogo tik žmonėms, nės priveda prie brolzudiszku karių, kaip tas atsitinka ir mūsų laikuose; užteks priminti Krazieczių skerdynės per maskolius, Armėnų-gi per turkus ir t.t. Tai-gi parodymui, kad mums visai nerupi, kas į ką tiki, kad mūsų eilėse privalo iszvieno kovoti visų tikėjimų darbininkai priesz engimą ir pasakėme, kad „tikėjimas yra privatiszku kiekvieno žmogaus dalyku”.

Mes nenorime įlysti į kiekvieno mūsų draugų sąžinę ir todėl paliekam kiekvienam laisvę tikėjimo tokią, kokia jam patinka. Ne kovojam su tikėjimu, nės jis niekur mūsų netrukdo, dar-gi visai sutinka, bet isz kitos pusės nesiremiam ant vieno tikėjimo ir neprispiriame tikėti teip, o ne kiteip, nės menkas bus tikėjimas isz prispyrimo užlaikomas. Palikdami kiekvienam darbininkui pilną laisvę tikėjimo, reikalaujame nuo jo dorumo; kiekvienas doras darbininkas yra mūsų draugu.

O kožnam žmogui nežiurint į jo tikėjimą pripažinstam lygias tiesas. Teip paveizdan Vokietijoje, isz kur iszvyti tapo jezuvitai, socialistai stovėjo ir stovi už tą, kad reikia jie sugražinti, nės negalima iszmesti ir persekioti žmogaus už jo persitikrinimus.

(Toliaus bus.)

1) Čia kalbasi apie Erfurtiską programą.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĒ
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tāsa)

12. Bernhardas Dihrikis.

Bernhardas Dihrikis, kurs mirē 25 d. augusto 1892 m., buvo mažu populariškiausias šio laikmečio Latvys; jį paprastai vadindavo „wezais hofrats” arba „pagalma padomneeks”. Kaip širmas ažuolas, perleides nepagada ir vētras, taip jis stovėjo jaunos kartos tarpe. Dihrikis prigulėjo prie pirmųjų tautos kēlējū, jis dalyvas buvo visū kiltesniū darbū dēl tautybos.

Dihrikis gimē 11 d. sausio 1831 m. Vidziamyje, Ehrglū vals-

čiuje, kur jo tėvas buvo kruogininku Vehjavos Leelamjame kruoge. Tėvas Jahnis veikiai iš čia ištraukē gyventi į Augš-Kurseme, arti Vez-Sehrpylēs. Cion Dihrikis perleidē kūdikystēs metus ir lankē Jokubštadto apriakēs mokslainē, nors tėvas buvo vėl išējēs gyventi į Vidziamj — į Behrsonēs Grahvenā. Pabaigēs čion mokslā, Dihrikis 1848 traukē į Tērbatos mokintojū sēminarijā (įsteigtā 1828 m.), kuriā užbaigē su geriausia sekme. Tad jis su tuščia rods kišene traukē į Peterburgā į paidagogiškā augštesnį institutā, neseniai tam atgal įsteigtā, ir tą pabaigē kaipo valdzios stipendiatas 1852 m. ir tapē nusiūstas į Arensburgā už maskoliškos kalbos mokytoją prie tenaitinēs 4-klasēs progymnazijos, kur jis pasiliko iki 1858 m.; čion jis neteko savo moters, gim. Olivijos von Falken. Mokintojo amatas jam netiko, īpačiai kad jis negalējo palei savo nuožvalgā dirbti dēl Latviū tautos, ir todēl atitarnavēs valdziai už stipendijas, jis 1858 m. keliavo į Rygā, kur pristojō prie kameral-palotos už raštvedj.

Latvijoje, īpačiai Rygoje, tuomlaik prasidējo naujas krutėjimas. Anšis Leitans buvo 1856 m. įsteigēs „Mahjas Weesi” ir pritraukēs į sđarbystā pulkēlį mokytū Latviū, — patys Latviai buvo pradējē dirbti dēl savo tautos! Tai buvo svarbi valanda... Nes tie, kurie seniaus rupinosi apie Latviū dvasiškā pakēlimā, nei dumot nedumojo, kad „tie latweešu ļaudis” sykį pasijus ēsā Latviū tauta, ir todēl nesitriusē apie Latviū kalbos ir raštininkystēs ištobulinimā. Kokia kalba budavo raštuose dēl „teem mihleem semneekem”, galime kiek-tiek sprēsti, skaitydami to laiko „Latweeschu Awises”, ir seno kn. Sulzo išduotus raštus. Bet dabar pulkas mokytū Latviū stōjo už savistovj tautiškumā, ir ēmē su „teem mihleem semneekem un latweeschu laudim” kalbēt latviškai ir triustiesi dēl tautos pakylėjimo. Rods jie neturējo išdirbtos programos, bet jautē, kad atējo laikas, kur tauta galējo pakirsti iš ilgmetinio miego. Prie to pulkelio prisidraugino

Bernhardas J. Dihrikis.

ir Dihrikis, ir jis ēmē sđarbiauti prie „Mahjas Weesa”, ir išleidē jau Arensburgē pradētā raštēlį apie „Latweeschu rakstneeziba”, kuris išējo iš spaudos 1860 m. Cion jis objektyviškai ir su jausmu nupiešē darbus vyrū, kurie iktuolaik buvo padirbējē dēl Latviū raštininkystos.

Rygoj Dihrikis susipažino su Latviū patrijotais, īpačiai su Juriu Allunanu, Beesbardziū, Baronu ir mokytoju Juru Zaunicziū (g. 1825 m.). Kadā-gi „Mahjas Weesis” neišpildē visū lukėjimū patrijotū, ir kadā-gi Leitans neįstengē suprasti visū spendimū patrijotū, tai tie užmanē įsteigti naują laikraštj, iš ko žinoma, „Mahjas Weesis” piktinosi ir kam prieštaravo. Bet Dihrikis neįstengē tuomsyk įsteigti Rygoj laikraštj dēl tulū kliučijū, ir todēl jis su pilna širdzia glaudēsi prie „Peterb. awises”, kurios dirbo tiesiok taip, kaip jo nuomonē buvo, ir kurios iškēlē drāšiai papartj Latviū, grumdamos „tumšoņius” ir „bismanius”.

1863 m. iš Rygos Dihrikis traukē į Pleskavā per urēdninkā prie akčyzēs. Cion jis apsipažino su tiesū reformomis, įvesdintomis per carā Aleksandrā II, už kurias jis vėliaus galvā guldē, idant butū įvestos ir Baltijoje. Kad neteko „Peter. avišū”, tad Dihrikis norēdamas įgyvendinti savo nuomones, grizō į Rygā 1866 m. ir pristojō į kameralpalatā už urēdninkā. Tai buvo metai bado Samaros ir Saratovo gubernēsē, ir Rygoj Latviai įkurē „kreewu—latweeschu komiteju preekšch palihdsibas sneegšchanas Šamaras bada zeetejeem”, kurios sđanariū buvo ir Dihrikis. Sits komitetas pasiliks menamas Latviū istorijoje, nēs jis buvo dygliū, per kurj išaugo — „Rigas Latweeschu beedriba” ir „Rigas Latweeschu Labdariga beedriba”, ir podraug tas komitetas nutarē įkurti latv. laikraštj.

1868 m. valdzia Dihrikiui pavelyjo išleisti 2syk ant sđvaitēs „Baltijas Wehstnesi” ir jį patvirtino už atsakantj redaktoriū. Dabar apie tą laikraštj susispietē Latvijos sunus, Latvijos gaivintojai, užmiršdami praeitēs sunkenybes, ir griebdamiesi karštai už darbo. „B. W.” rodē keliā į ateitē, ir persergējo nuo parklupimo ir šuntakiū. Latviai dar nežinojo nēko apie polytikiškā gyvenimā, apie draugystes ir susirinkimus, tai gi Dihrikis mokino apie tai laikraštyje, suėjimuose ir privatiškai, ir savo taktu jis iš tikro kaitrius Latvius mokējo vesti keliu tikumybos. Nepraktiškai buvo dusyk išleisdinēti „B. W.”, todēl paverte jį į nedēlinj laikraštj. „Mahjas Weesis” ēmē užpuldinēti, ir „B. W.” savo programā kassyk labiaus išskaidrino ir savo mierius, īpatingai Kronvaldo Atis atsizymējo polemikoje. Sunku šiadien suprasti, kokiā kovā turējo išlaikyti „B. W.” prieš „Mahjas Weesi”, „Latweeschu awises” ir „Latweschu draugu (literariško) beedribu” dēl atmetimo „dubultneekū” ir įvedimo dabartinēs orthographijos. Bet „wezais hofrats” atsilaiakē. Nors daugelis Latviū priešinosi, Dihrikis 1877 m. įsteigē pirmā Latviū dieninj laikraštj „Rigas Lapa”.

Prie „B. Wehstnesio” sđarbininkū priklausō A. Vēbers (Varaidoschu Sanderis), kurs, Rygoje advokataudamas, išleidē „Balšs”; per tai persiskyre buvo mokytesni Latviai, vieni pasiliko prie „B. W.” ir „Rigas Lapa”, kiti-gi perējo prie „Balšs”. Iš to kilo trukumas sđarbininkū, trukumas pinigū, ir todēl 1880 m. tapē įsteigta īpatinga administracija dēl „B. W.” ir „Balšs”, kuri iktuolaikinj „Rigas Lapa” apkrikštyjo „Baltijas Wehstnesiu”, o nedēlinj „B. W.” suvienyjo su „Balšs”.

Dihrikis pasiliko administracijos vadovu ir dieninio „B. W.“ redaktoriumi, kurio formatą ir įturį jis padidino ir prie kurio jis pritraukė gerus sądarbininkus. Žinoma jis nuo valdžios tarnystos pasitraukė, pelnęs urėdą priedvarinio dūmčiaus ir keletą ordenų, ir pasišventė Latvių dalykams pilningai.

Dihrikis netik priklausė prie Rygos Latweeschu Beedribos (1868) įsteigtojų, jis buvo jos pirmu pirmsėdžiu, ir čion jis pravedė vagas ant neišdirbto dar lauko. Nežiurint į intrigas, Dihrikio principai paėmė viršų, taip juog ir vėliaus Beedriba jo darbus guodojo, įkeldama jį 1878 m. į savo „goda beedri“. Kad 1874–5 m. Latweeschu Beedriba įrengė „sinatnibas kommišiju“, Dihrikis buvo tosios pirmsėdžiu iki 1882 m., ir sugatavojo pirmąjį „Rakstu krahjums“; čion Dihrikis įrengė taip-gi muzėjų. Jisai taip gi padavė paduomą išleisdinėti populiariškus raštus, iš ko 1886 m. išlygo „Derigu grahmatu nodala“ kurios pirmsėdžiu jis buvo, ir rupinosi išleisti kningas pamokinančias, lengviai suprantamas, aiškioj kalboje rašytas, ir pigias (3 spaudos lapai už 10 kapeikų!). Prie tam jis didelius nuopelnus įgyjęs yra pabaigoje savo amžiaus kaip tēatrinės komissijos pirmsėdis. Toji komissija surado geras aktoriškas spēkas, pakvietė direktorių tēatro Rhode-Ebelingą, kad aktorius pamokintu ir įvesdintu stingrią discipliną, jį perbudavojo Beedribos skatuve ir įvesdino naujas, geresnes įtaisas. Dihrikis, mat, suprato, kaip svarbi yra įrėdnė — tēatras — dėl tautos pakylėjimo ir apšvietimo, ir jis pats lankydamas beveik visas tēatrinės išrodas. Tokiu budu „B. W.“ ir „Latweeschu Beedriba“ buvo Dihrikio „rupju behrni“. Dihrikis sergėjosi asabiškumų, ir į polemikas įsiduodavo tiktai tada, kada lietos labas to reikalaudavo, ir dėlto „B. W.“ randame mažai ginčo raštų, ir tie patys yra objektyviški bei lietiški. Dihrikis visuomet rupestingas buvo apie jaunuomenės bėdas, jis rinko pinigų del gelbėjimo bėdniems studentams, taip 1875 m. jis surinko 225 rubl. dėl to mierio, ir ant Dihrikio galima žiurėti kaip ant užmantojo studentams stipendijų Latvijoje. „Lat. Beedriba“ tą idėją pasisavino, ir jau 1875–6 m. išmokėjo 390 rubl. pagelbos, 1881 m. — 600 rubl. ir t.t. Todėl Dihrikį jaunuomenė guodojo, o „Lettonia“ įkėlė jį į savo „goda filistri“. 1884 m. tapė atidaryta Reino mergoms mokslainė, prie ko Dihrikis ėmė gairių dalyvumą, įpatingai rupindamasi, kad Reino Stokio seniaus dėl Rygos Lat. Beedribos palikti 12,000 rublių butu pavesti dėl auklėjimo merginų. Jis teip-gi buvo kuratoriumi iki 1890 m. 3-kliasinės mergoms mokslainės, kurią Rygos Lat. Labdariga Beedriba buvo įsteigusi jau 1880 m.

Vardas Dihrikio Latvių laikrašėjystėje nebus nėkados pamirštas; jo taktas, jo bagoti prigyvenimai, jo plačios pažintys jam parodė kelią, kuriuomi eidamas jis savo tautai atnešęs yra neužmirštiną naudą. Tautos labas, tautos pakylėjimas, tautos laimė — tai buvo mieris, kurį Dihrikis stengėsi atsiekti per visą savo amžių. Tokie žmonės negali būti užmirštami, kur jie nesidarbuotu....

13. Juras Neikens.

Juras Neikens yra atlikęs savo pašaukime pažymius darbus. Jis buvo Latvių kuningu. Jo tėvai, anot paties Neikeno, buvę dievobaimingi ir darbštus, ir todėl savo sunų tėvai mokino gyventi krikščioniškai. Apart to, giminės nelaimės suokė jaunąjį Jurą tikybos linkmėn. Tėvams mat mirė ke-

letas vaikų; motyna per ilgą laiką gulėjo ant ligos patalo, ir tos aplinkybės kreipė Jurą tardymon businčių lietu. Apart to, jis nėkados negavo girdėti, kas butu nesutikę su tėvų pamokiniu, ir iki 30 metų amžiaus jis neapleidė tėvų namo. Jis net bandą ganydamas, mokėsi giesmes iš omens ir pats dėl savęs atkartodavo. Tačiau Juras ir mokslo godėjo; kada zakrastijonas aplankydamas jo tėvus, ans mėgdavo pasakoti apie senovės laikus ir tolimas žiames; tad Juras velydavo nuoširdžiai pats taip pat gudriu pastoti. Išmokęs skaityti ir rašyti, jis tėvų meldė, kad leistu jį į Limbašių aprinkės mokslainė, kurią pabaigęs jis tačiau nepasiliko užganėdintas.

Juro mieriu dabar buvo pastoti mokintoju ir kitus mokinti. Ir jis pastojo mokintoju; iš pradžios mokintojavo Valmieros draudsės mokslainėje, potam Valmieros sėminarijoje, galiaus vėl draudsės mokslainėje — per ištikus šešerius metus. Čion jis parašė „vokiečių kalbos rankaknyges“. Idant geriaus susipažinti su mokslainėmis, jis apkeliavo Vidžiamio ir Kuršo mokslaines. Bet jo dvasė jieškojo dar ko kito. Jis traukė ant studijų į Tėrbatą, ir turėdamas 31 metus amžiaus, 1857 m. jis pastojo kuningu, pirma Dikliuse, potam Umurgoje. Tai-gi Juras pasiekė savo mierį: jis galėjo kitus mokyti, budams mokytoju, kuningu ir raštininku. Latvių stovėnė jau nebuvo visai žiama, nės 1853 m. Vidžiamyje jau buvo 625 mokslainės, o Kurše 1856 m. 292 mokslainės; taip-gi raštų nebuvo stoka, nės 1860 m. Spahgis suskaitė 435 knygas, tarp kurių buvo 116 apisakų, pasakų ir dainų knygu, 7 didelės ir 13 mažų pamokslaknygių, 9 didelės ir 12 mažų giesmių kningu, 41 visatino pamokymo kningu, 11 abėcėlių. Tai jau mat buvo kas žmonėms paduoti į rankas, kad patys mokytusi ir savo vaikelius auklētu. Tai-gi Neikens, atėidamas į Diklius, rado jau vieną draudsės ir 2 pagasto mokslaines, ir žmonės buvo jau praakinti. Neikens gerai pažinojo Latvių geras ir blogas puses gyvenimo, lyginai kaip jų kalbą. Užtikęs kur seną nežinėlį, jis ėmė namon pas savę dėl pamokymo. Jis ėmė dalyvumą 1860 m. Gaujeneje atliktoje biblijos šventėje ir ten dagiai triusėsi pamokslininkaudamas. Kad 1863 m. Ahrzeemyje vėl švenčiama buvo biblijos šventė, jis ten kako su nuoduma įrengti taip-gi giedojimų šventę, ir jau 1864 m. vasarą susitelkė į Diklius 6 chorai ant pirmos tokios šventės.

Tuomlaik apšviestunai Latvių skyrėsi į partijas; vieni taikėsi Latvius suvokietinti, idant anie be kliučių galētu naudotiesi iš vokiečių dvasiško darbo; kiti velyjo Latvius šviesti ant pamatų jų pačių tautybos. Neikens priklausė prie pirmųjų, ir nematė, kas butu pralošta, jeigu Latviainetektu savo tautybos. Nežiurint į tai jis yra daug ką latviškai rašęs, ir jo raštai kvėpuoja Latvių tautos gyvybe: mat jis Latviu buvo gimęs, ir vokiškas išauklėjimas neįstengė nuslopinti tautybos paveldėjimų. Jug gi jis iki 30 metų amžiaus pas tėvus pergyveno! Valmieros sėminarijoje buvo jo mokytoju direktorius Jahnis Zimsė, pirmas Latvių dvasės kėlėjas; jis guodojo Jurą Allunaną; tarpe savo draugų skaitė Dsirnę, Kaktinš, Zaunitį, kurie taip-gi vėliaus triusėsi ant Latvių dirvos. Neikenui 1852–56 m. besimokant Tėrbatoje, ten buvo Valdemars, Allunans, Barons, ir tuomet juk Latvių studentų pulkelis jau atsiskyres rupinosi apie Latvijos ateitę. Vėliaus vėl pastojęs kuningu, juk Neikens pateko tarpan Latvių, ir pats pristoję už sąnarį Latvių draugų beedribos. Tai-gi iš visų pusių jis (Toliaus bus.)

Mandžurijai, Kinuose, maskolių valdžia paėmė prie darbo 100,000 kiniečių, kad kuomi veikiausiai išvesti gelžkelį iki Port Arthur.

Žuvėdijai, ant garlaivio „Prins Carl“ plaukiojancio tarp Koping ir Stockholm, tulas Philipp Nordlund išprovijavo baisę galvažudystę. Jis uždarinėjo kajutų duris ir revolveriu vieni o peiliu kitai rankai nuszovė 7 keleivius o 5 sužeidė. Paskui nusileido su laivuku nuo laivo ir išplaukė į krasztą. Policija vienok galvažudį sugavo.

Petrapiėje eksplodavojo vienas torpėdinis laivas, kur užmuszti tapė 6 kareivei.

Atsakymai.

M. Alianskiui S. Boston, Mass. Tamistos korespondencijos apie sukctimą minėto sąnario, netalpiusim. Tą dalyką pataisys Susiv. virszininkai ir be to. *Visiems klausiantiems apie Valnamanių Seimą New Yorke.* Seimo mierių mes teipgi nežinome. Apie tai pasiklauskite p. L. Eremino,

519 E. 5-th str.
New York City.

Teatras ir Balius!

Teatraliszka „Byrutes“ dr. rengia pirmą teatrą „Pagirėnų Gobtuvės“ (veseliją), o po teatrui balių, subatol 26 d. Gegužio [May]. Prasidės vakare nuo 8-tos valandos ir trauksis per kiaurą naktį. Teatras ir balius bus ant salės NEW PALACE HALL [Gerken'o] po num. 93 Grand str. Brooklyn, N. Y.

Ižengos arba sėdinių prekė 50—35—25 ct. dėl vaikų 10 ct.

Meilingai užkvečia
Komitetas.

„Vienybės“ redakcijai gaunamos szios naujos knygos:

Trumpa Geometrija [su 147 paveikslais] -30
Žaibas ir Griaustinis [su paveikslais] -15
Epiktėto Aforizmai -15
Apie Joną Gutenbergą [su paveikslais] -15
Bulvių vaisinimas -10
Trys pamokslai apie gaspadorystę -10

Didele Paroda ir puikus Piknykas.

Susivienijimo kalnakasių iš Plymoutho ir apielinkės bus Westover Grove (Parisziaus sode) subatoje, 26 Gegužio (May).

Prezidentas John Michell; organizatorius Benjamin James; distriktu prezidentai: T. D. Nichol, Frank Miller, Robert Courtright, Chas. Thane ir Timothy Hayes teipgi dalyvaus parodoje kaip ir ant piknyko. Priegtam užpraszo me ir visus jaunuosius darbinikus.

Seni ir sužeisti kalnakasiai važiuos vežimuose parodoje. Vežimus ir arklius duos dovanai Plymoutho pirkliai.

Muzika bus trijuose skyruose: Citizens ir Plymouth Bands bei Larksvillės Drum Corps (szvilpukai).

Parodoje dalyvaus burmistras, policijos perdetinei ir miesto rodininkai. Priegtam ant parodos atvyks Cigarų Dirbėjai Unijonistai iš Wilkes Barre, kaipo ir teplioriai ir dekoratoriai; teipgi dalyvaus ir Plymoutho Dailydės bei Pagelbininkai pirklių.

Organizatorius Pulaskis iš Shamokin'o geras kalbėtojas laikys prakalbas lenkiszka, slaviszka ir lietuviszka.

Gyventojai tą dieną yra užpraszo mi iszkelti tautiszkus velukus.

Bovos bus visokios. Szau dimai į celių dėl visų prieinami. Lenktynės!

Užkandžiai visokie. Muzika pirmos kliaos dėl szokių. Visus užpraszo atsilankyt.

Vietinės Unijos
Komitetas.

9 Metinis Balius!

Draugystė szv. Kazimiero rengia didelį 9-metinį balių ant Utarninko 29 d. Gegužio, svetainėje GRAND ARMY HALL 122 E. Jersey str. Elizabeth, N. J. ir prasidės nuo 7 valandos vakare bei tęsis iki 6 val. ryto. Iženga 25 ct. Muzika bus lietuviszka po vado vysta p. Zdanavycziaus.

Dėlto nuolankiai užpraszo me vietinius kaipo ir iš apielinkių lietuvius atsilankyti.

Szv. Kazimiero Dr.
Komitetas.

Valnamanių Seimas!

Turtingi ar vargszai, bile valnamaniai, teiks is pributi iš New Yorke, Brooklyno, Jersey City, Newarko, Elizabetho ir t.t. o ir iš visos Amerikos už praszo valnamanius delegatus ant Lietuviszko Valnamanių Seimo, kuris bus nedėlioje 3 d. Birželio (June) 1900 m. ir prasidės 1 valandą po pietų, svetainėje po num. 213 Forsyth str. New York.

Dėlto biznieriai ir darbininkai bukite ant Seimo, nes bus labai žingeidus dalykai girdet.
Susirinkimo Komitetas.

Prakalbos!

„Lietuvos Dukterų Draugystė“ iš Pittston, Pa. parenčia susirinkimą su prakalboms nedėlioje 27 d. Gegužio, ant 7 val. vakare, svetainėje ARMO- RY HALL, Pittston, Pa. Su prakalboms yra užkviesta daug kalbėtojų kaip vyrų teip ir moterių. Visus lietuvius ir lietuvaites užpraszo me ant pasiklausymo.

Komitetas.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

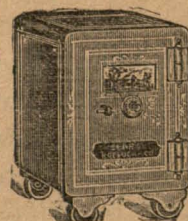
236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujaisią madą, duoda druta ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teiposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

NEREIKE PINIGŲ PRABA DOVANAI PER 30 DIENU.

Mes tikime Jums.

\$9.00 nusipirskite geriausią siuvamą masziną Victor su visais irankiais Gera siuti sunkius ir lengvus siuvinius. Gvarantuojame ant 20 metų. Turime 35 skyrus už visokią prekę. \$120.00 pirkti gražiausę geriausę Victor Piano Gvarantuojame ant 25 metų. Praba dovanai, 24 skyrų, vieokia prekę. \$120.00 pirkti pirmos kliaos geriausę piano. Parduodame visokius muzikaliszkus instrumentus. Katalioga dovanat.
VICTOR MFG. CO. Dept. X. 17, 161-167 Plymouth Pl. CHICAGO, ILL.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 and we will return it at our expense sent with order; otherwise return it at our expense for \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$68.75; 63 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greicziausių laivų. Pinigus persiunczia į visas dalis svieto. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per TAMAS PAUKSZTI
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis užlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliu pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentūra ant visos

Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesimus kiekvieno' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigūs priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1.50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S ABDOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY. Corpulent people who wear the Brown's Abdominal Belt run no risk of Navel Rupture or Umbilical Hernia; you get a comfort and ease of action you will appreciate. No corpulent person can afford to be without this belt. Cut this Ad. out and send to us with \$1.50 and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and number inches around the body, largest part, and we will send the belt to you by mail postpaid, with the understanding that it is not perfectly satisfactory and equal to belts that retail at \$4.00 and upwards you can return it at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szį bei tą dasiznoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ZINGEIDU IR AKIVA DĒL SVIETO.

Tikrai pirmutinė vienatinė gydykla ant užedzinimo plaukų ant praplikusių galvų, slinkimą plaukų į trumpą laiką sudrutina yra duota užtikrinimas (gvarancije). Kožas užsiganėdina, kur jau tukstancziam ypatų profesor. Brundza suteikė puikius szvelnius ir tankius plaukus, ką tai laimingai per laikraszczius ir laiszkus iszreiszkkė szirdingai padėkavones. Vieta ofisu yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY, Brooklyn. Norinti gautie visą rodą su informacije per laiszkus adresavokit sziteip:

J. M. BRUNDTA CO
Box 2361, NEW YORK, N. Y.

VISOKIU RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Ražanczių, Szkaplierių lietuviszkų, visokių brostvų maldų knygų lietuviszkų ir lenkiszkų, telogi ir visokių istoriszkų knygų lietuviszkų ir lenkiszkų; abrozų vienų szventųjų ir tautiszkų ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanovicziu
231 S. Roebling Str. BROOKLYN, N. Y.
(prie lietuviszkos bažnyczios.)

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co., 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

ELASTIC GOODS AT HALF PRICE.

If you want us to make to your MEASURE and ORDER ELASTIC GOODS for the RELIEF AND CURE of FARTHOSE VEINS, WRAK, SWOLLEN OR ULCERATED LIMBS, CORPULENCY, ABDOMINAL WEAKNESS OR TUMOR, state your height, weight and age, state number of inches around body or limb at each letter shown in cut and send to us with our SPECIAL PRICE. We will make the goods to order from the very finest fresh rubber elastic material, guarantee a perfect fit and if you do not find it perfectly satisfactory and equal to goods others get double the price for return at our expense and we will refund your money.

OUR SPECIAL PRICE for all elastic thigh stocking, A to I, \$7.50; thigh leggings, C to I, \$6.00; thigh piece, G to I, \$2.50; knee stocking, A to G, \$5.00; knee leggings, C to G, \$4.00; knee cap, E to G, \$2.00; garter stocking, A to E, \$2.00; garter leggings, C to E, \$2.00; ankle, A to C, \$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. COTTON ELASTIC GOODS, ONE-THIRD LESS. Special Covered Elastic Abdominal Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches, \$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue. SEARS, ROEBUCK & CO., (INC.), CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS, kurios daugelį pradziugius ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija — isz psychiscko, intelektualiscko ir net ekonomiscko atzvilgio — dalina i 2 klases: viena yra sveiką, drąsą, puiki, visados linksmi, pasidėkvojant tam visur turi geras pasekmes ir pasivedima visokioje vertelgveteje; antroji yra liguota, silpna, mirdusa, sunykta, melancholiscka, nedrasa ir tankiai visiszkai negibi prie darbo ir notinkanti azelmyniszkame gyvenime.

In szia pastarąja klasea priguli visi tie, kurie savo jaunystoje, dauginas gal visai isz netyczziu, atsidave naikinancziam žmogaus kūnų ir dvasia darbai — onanizmui arba patpoluci ai, ir savo vėlesnuose metuose perdaug davė valę savo lytiszklems pagėidimams; teipogi ir tie, kurie isz priešasties neuztektino ir blogo maisto, persidirbimo, per didį alkoholiszkų gėrymų vartojimą, arba kurie per susidėjimą su nesvaikoms moterėms prazudė savo linksmybes ir sveikatą.

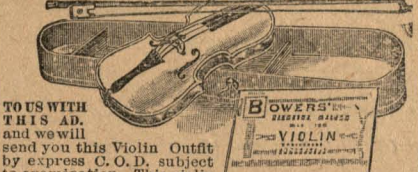
Szitokie žmonių suklydimai galiaus priverczia juos per visą jų gyvenimą kentėti baisiausias tų ydų pasekmes, kaip ve: szirdies drebėjima, spasmodiszkus galvos skandėjimus, apet. to netekimą, žarnų ir pilvo katara, nugaros ir kryzians skandėjimą, nerviszkumą, dispepsija, vidurių uzketėjimą, séklos bėgima, sujungmėj su nemoraliszkaiska aapnais, inkstų ligas, reumatizma, dusinimą negalę, szkorbuta, seandanczius ant kūno ir lytiszkų dalių spuozus, gonoreja, szankerį, sifilį etc.

Bet d-bar tegui niekas nenusimina: szio miesto darai iszrado naujus vaistus, su kurių pagelba gali greitai, radikaliszki ir visiszkai isz tų ligų iszsigydvti; kankinanmieje stgaus savo sveikatą, stiprumą, drurybę ir dalią iszveizdą, gabumą visokiamo darbe ir užieimime.

Prisinek 25 ct. markėmis ir mes pasimsime tametai pamėginti mūsų gydnoles per viena isz tiesią sanvaite. Visi, kurie pjeszkote pagelbos, kreipkitės ar per laiszkus ar ypatiszkai pas daktarus

in The State Medical Dispensary
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 A. M. iki 8 P. M.
Nedėlioms nuo 10 A. M. iki 12 A. M.

SEND 50 CENTS

TOUS WITH THIS AD. and we will send you this Violin Outfit by express C. O. D. subject to examination. This violin is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly maple back and sides, top of seasoned pine, specially selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$8.00 VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splendid tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made violin case, large piece of rosin, and one of the best common sense instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your express office, and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the express agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$3.25 and express charges, and the outfit is yours. With every order accompanied by cash in full we will give one lettered fingerboard chart, which can be adjusted to any violin without changing the instrument and will prove a valuable guide to beginners, and we will also allow the instrument to be returned after 5 days' trial if not found entirely satisfactory in every respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full. Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (INC.) CHICAGO. (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

DR. F. J. KALLMERTEN.

Specijalistas chroniszkų ir nerviszkų ligų.

Gydo visokias užsisenėjusias ligas kaipo tai: Trozskuli, spazmą, paralyzių, dusuli, pavandeniavimą, reumatizma, skaudėjimą galvos, ausų, akių, ir nosies, ligas skilvio, gerklės, krūvinės, iszejimą žarnų, drugi, iszmėtymus ant galvos ir skurogumą, sustojimą tekėjimų, kraujo tekėjimą, mėnesinis tekėjimą, nevaisingumą,

skaumus po gimdymui, pullavimus, romas, atsiėrimus, ant kūno, rožę, žarnų ligas, skandėjimą strėnų ir krutinės, plauti, nervuskaudėjimą, uždegimą žarnų iszputimus, niežėjimą, uždegimą smegenų, iszburkimą, puslės ligas, vėži, diegli, akmens ligą, uždziavimą, nusilpnėjimą kojų, džiova, žarnų ir inkstų ligas, karsztlige, niežus, iszbėrimus, kirmėles, dedervines ir t. t.

GYDO MOTERIS, VAIKUS ir VYRUS

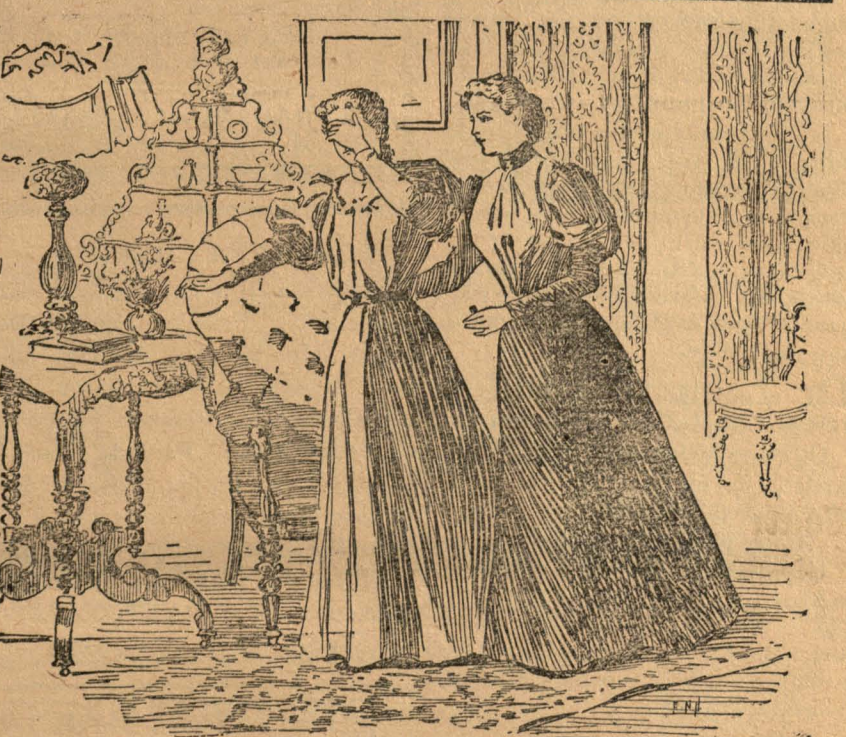
Jeigu sergi ir nustojes esi vilties iszgyyti, kreipkis tujas pas daktarą Kallmerteną ant rodos, Dr. Kallmerten as iszgydė tukstanczius žmonų, kurie ilgai sergo ir nū kitų daktarų negalėjo pasigelbėti ir iszsigydyti. Tie žmonės visur garina varda D-ro Kallmerten'o, ir pažistamiems jį rodyja. Kreipkitės pas D-rą Kallmerteną tai jus iszgydys.

LIGAS UZSIKRECIAMAS abejos lyties

(ar tai nū kitų gautas arba nū gimdytojų paeinanczius) gydo pasekmingai greitai. Nerekija gėdytis, tikrai gydysis, nes neabojimas atveda piktas pasekmes ant ateities.

NORS LIGA BUTU NEISZGYDOMA, RASZYK pas DR. KALLMERTEN, APRASZYK GERAI SILPNUMA, PADUK LYTI (ar vyras ar moteris t'e), amži, szvarumą ir temperamentą ligonio, idėk į gromatą 2 centinę markę, paraszkyk savo pavardę ir adresą aiziskiai, o gausi per laiszką RODĄ DOVANA! ir tikrą nūmonę Daktaro Liga yra iszgydoma a r ne.

Nevylkyk, bet raszyk tujas. Adresas: DR. F. J. KALLMERTEN. TOLEDO, OHIO.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it now. It is queer—I can see your eyes but not your nose. I can't read because some of the letters are blurred; dark spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's DYSPEPSIA. Take one of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life. One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S, 10 for 5 cents or twelve packets for 45 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thousand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No. 10 Spruce St., New York.

**Broliai Varnagiriai
Liudvikas ir Adomas
Laiko didelia krautuvia**

visokių valgomų daigtų, kumpių, miltų, cukriaus, arbatos, kavos ir visko kas tikt užlaikyme gyvasties yra reikalinga.

Taipogi parsidūda czebatai, czeverykai, marszkiniai ir visoki kiti daiktai. Viskas pigiausia ir dideliu pasirinkime.

Laiko arklius dėl parsamdymo pasivažinėti, veža anglis į stubas, perkrausto naminius daiktos, laiko visokių paveikslų (abrozų), ražančių, szkaplierių, kryželių, maszinukių gromatoms drukavoti, abrozus įdeda į puikius rėmus, deda langams stiklus ir t. t. Viską atlieka labai pigiai

(P. O. Box 213) 212 East Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Doktoras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriskų ir moteriskų ligų. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbuciuose; Vielniuje, Berlyne, karalishkoje mokykloje Londone, buvo perdėtinis mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Už tikrina išgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaip tai: plaučių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriskas ligas ir nevaisingumą. Gydymai nerviskų ūgų reikia naudoti elektrikinius prietaisus.

Ligas lytiszku daliu

išgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uždegimą žarnų, išdžiūvimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegių ir t. t. Išgydymą užtikrinu kiekvioname atsitikime. Chroniziskas ligas gyčiau pasekmingai, ir slėpemas ligas užlaikau slapybėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nū 9 ryto, iki 1 po piet. nū 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nū 8 iki 10½ val. ryto; nū 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuski te \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk savo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis išsigydysi.

D. L. & W. R. R.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:

Ant 7:10; 8:45; 10:10; 11:51 isz ryto į Scranton New York, Philadelphia, Binghampton, Elmira Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus
Ant 7:24; 9:10; ir 11:5 isz ryto į Nanticoke Bloomsburg, Northumberland bei visų tarpinių stacijų ir susivienijant dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore, ir t. t.
Ant 2:35; 3:51; 5:00 ir 7:45 po pietų į Scranton New York, Buffalo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2:52; ir 7:13 po pietų į Northumberland ir visų tarpinių stacijų susivienijant del Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Baltimore ir t. t.
Tiketiai už pigiause prekę į visas szalis, Sziaure - Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztųjų anglių apielinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausiomis kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavcnėms parsidūda po neiszpasakytai nūzemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiasių ant visos pasaulės popierių sukonvertais; kas prisius \$100 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimo mes apmokame

Perkupcziam, agentams ir pedlioriams dūdame didelį pelną. Ant pareikalavimo isz nūcziamė į visas dalis Amerikos

Uzsisteliūdami i ogerias ir prisiusdami ant jų pinngus visada uždėkite szitokį adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirskit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

SEND 50 CENTS to us with this ad. and we will send you our celebrated LA BERTA GUITAR by express, C. O. D., subject to examination. It is a Genuine La Berta American made instrument of great beauty, perfect rosewood finish, very highly polished. Handsomely inlaid around sound hole and inlaid stripe in back, celluloid bound top edge. Fingerboard accurately fretted with raised frets, inlaid pearl position dots, American made patent head, and finest nickel plated tailpiece. A REGULAR \$8.00 GUITAR, powerful and sweet toned, furnished complete with an extra set of best quality steel strings and a valuable instruction book which teaches anyone how to play.

EXAMINE THE GUITAR at your express office and if found exactly as represented and the greatest bargain you ever saw or heard of pay the express agent \$3.65 less 50c, or \$3.15 and express charges and the complete outfit is yours. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.

SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order \$3.65 cash in full we will give a Lettered Fingerboard Chart. It is an accurate guide, having all notes, with sharps and flats in full view, and can be easily adjusted to any guitar without changing the instrument. With the use of the lettered fingerboard anyone can learn to play without the aid of a teacher. Write for free musical instrument and piano and organ catalogue. Everything at lowest wholesale prices. Address, **SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO** (SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. -Editor.)

STEBUKLAS!

Mr. A. Wilke, 93 Trumbull St. Cleveland, Ohio.

razzo: „Severos Balsamas dėl Plaučių padarė stebuklį mano szejmynoje. Mano augintinis sunus turėjo baigų kosulį ir po suvartojimo vienos plėczkės Severos Balsamo nuo Plaučių visišzškai pasveiko.“

Geresnės gyduolės nuo kosulio, perszalimoir plaučių ligų geriause

**SEVEROS
Balsamas det Plaučių.
25 ir 50 Centu.**

Greicziause pagelba ir ti riaušis iszgydymas nuo kaulų gelimo, Neuralgijos, Mugaros skaudėjimo ir apūtimo, užtikrinacziai iszgydo vartojant geriausia szejminiszką gyduole

**Severo's St. Gothard'o Alieju
PREKĖ 50 CENTŲ**

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Graicziausiai iszgydo visokias ligas

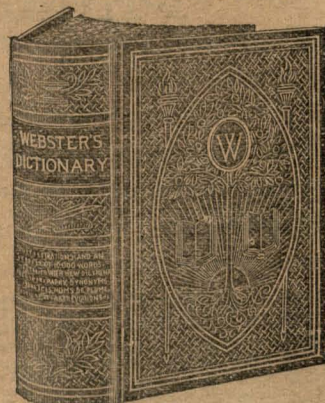
Dr. J. Szlupas

421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

An \$8.00 DICTIONARY for \$1.00

The New Werner Edition of Webster's Dictionary.....

Newly and magnificently illustrated. We offer you the best Dictionary ever put on the market at a low price. This new edition contains many special features such as dictionary of Synonyms and Antonyms, lexicon of foreign phrases, dictionary of abbreviations, colored plates, etc., etc. Remember this is not the cheap book but a beautifully printed edition on fine paper with thousands of valuable additions of aid to students and business men. If you desire this book, send us our special offer price, \$1.00, and we will send you this great dictionary, bound in cloth or send us \$2.00 and we will send the same book bound in full tan sheep, with a beautiful cover design. The handsomest low-priced Dictionary ever published. For every day use in the office, home, school and library this dictionary is absolutely unequalled. Forwarded on receipt of our special offer price, \$1.00 for cloth binding or \$2.00 for the full tan sheep. If it is not satisfactory, return it and we will refund your money. Write for our special illustrated catalogue, quoting the lowest prices on books, FREE. We can save you money. Address all orders to

THE WERNER COMPANY,
Publishers and Manufacturers. Akron, Ohio.
[The Werner Company is thoroughly reliable. -Editor.]

**WM. N. REINOLDS, Jr.,
ADVOKATAS.**
42 Welles Building,
Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
Skolina piningus.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota*

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirtimą.

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreiksztį guodotiniems Kunjams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augstzeiaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirtimais igijau geriause praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

